

Uniwersytet
Ekonomiczny
w Katowicach

inSilesia

Raport dotyczący sytuacji społeczno- gospodarczej województwa śląskiego po III kwartale 2022 r.

Opracowanie wykonane na zlecenie
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

Katowice, grudzień 2022

Uniwersytet
Ekonomiczny
w Katowicach

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE:

Dr Marcin Baron – koordynator projektu

Dr Radosław Cyran

Dr Bartłomiej J. Gabryś

Dr hab. Tomasz Ingram, prof. UE

Dr hab. Monika Wieczorek-Kosmała, prof. UE

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
Rynek pracy	5
Struktura gospodarki i aktywność firm	7
Mieszkalnictwo	11
Wpływy z PIT i CIT	13

WSTĘP

W raporcie przedstawiono syntezę najważniejszych informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego, wg stanu po III kwartale 2022 r. Tam, gdzie było to możliwe, wykorzystano dane publikowane w cyklu miesięcznym lub kwartalnym. W uzasadnionych sytuacjach pokazano kontekst krajowy omawianych zjawisk. Dokument pozwala Czytelnikom szybko zapoznać się z najważniejszymi informacjami bieżącymi oraz odnieść je do zmian zachodzących na przestrzeni ostatnich kilku lat.

W zakresie rynku pracy można mówić o dobrej sytuacji regionu w odniesieniu do całego kraju. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze silne wewnętrzne zróżnicowanie rynku pracy w województwie śląskim oraz defaworyzowanie kobiet.

Dane o strukturze gospodarki i aktywności firm wskazują na relatywną łatwość wychodzenia z kryzysu pandemicznego, jednak kondycja finansowa firm w regionie jest przeciętnie gorsza od średniej ogólnopolskiej. Dość negatywne są także zapatrywania dotyczące koniunktury. Najbardziej stabilnym wydaje się być charakterystyczny dla województwa śląskiego sektor firm średnich, działających w branżach przemysłowych. Niemniej, co podnoszone jest w regionie od dłuższego czasu, ryzykowne może być jego silne powiązanie z jedną branżą, tj. motoryzacją.

Mieszkalnictwo odnotowywało w ostatnich latach znaczące wzrosty w województwie śląskim. Za jego sukcesem stała aktywność deweloperów oraz inwestorów indywidualnych. Natomiast bieżący rok, a w szczególności III kwartał, stoi pod znakiem gwałtownego wyhamowania powodowanego głównie inflacją i konsekwencjami jej zwalczania.

Informacje o gromadzonych wpływach z podatków PIT i CIT z jednej strony wskazują na postpandemiczne odbicie, z drugiej jednak – w odniesieniu do PIT – ukazują lukę dochodową powstałą w wyniku wprowadzanych w ostatnich kilkunastu miesiącach zmian systemu podatkowego.

RYNEK PRACY

- W okresie przyjętym dla większości analiz w tym opracowaniu, czyli od początku 2015 r. stopa bezrobocia rejestrowanego (rys. 1.) w województwie śląskim utrzymuje się zdecydowanie poniżej średniego jej poziomu dla Polski. Zmiany tego parametru dla Polski i dla województwa śląskiego przebiegają zbliżoną ścieżką, choć daje się zauważyć, iż dynamika okresowych wzrostów i spadków dla Polski jest nieco wyższa. Oznacza to, że rynek pracy województwa śląskiego cechuje się większą odpornością na zmiany względem średniej krajowej.
- Zaburzenia związane z pandemią Covid-19 krótkookresowo zaburzyły rytm procesów zachodzących na rynku pracy. Jednakże, po ustaniu większości obostrzeń, gospodarka regionu szybko wróciła do trendu utrzymującego się od 2015 roku.
- W województwie śląskim, poziom bezrobocia rejestrowanego z końca III kwartału br. (3,8%) zbliża się do historycznego minimum z końca 2019 r. I jest tylko o 0,1 pp. wyższy od poziomu odnotowanego na koniec III kwartału 2019 r. Niemniej poszczególne powiaty charakteryzuje duże zróżnicowanie w zakresie bezrobocia.
- Cztery powiaty cechują się bardzo niską stopą bezrobocia (mniej niż 2%). Są nimi powiaty grodzkie: Katowice, Tychy, Bielsko-Biała oraz powiat ziemski: bieruńsko-lędziński. Dominuje grupa powiatów charakteryzujących się niską stopą bezrobocia (między 2,5% a 5,7%) – należy do niej 26 powiatów; wśród nich szczególnie pozytywnie wyróżniają się trzy miasta na prawach powiatu: Gliwice, Rybnik i Ruda Śląska oraz powiat mikołowski. Natomiast 6 powiatów odznacza się podwyższoną stopą bezrobocia (między 5,7% a 8%) – należą do niej powiaty grodzkie: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiaty ziemskie: częstochowski, myszkowski, będziński oraz kłobucki.
- Względem ubiegłego roku (rys. 2.) stopa bezrobocia zmalała w większości powiatów. Niestety wzrosty odnotowały powiaty, w których bezrobocie jest relatywnie wysokie na tle regionu: lubliniecki, zawierciański, myszkowski i kłobucki. Natomiast pozytywnym

zjawiskiem jest spadek bezrobocia w Bytomiu – mieście na prawach powiatu, cechującym się w ostatnich latach (aż po koniec III kwartału br.) najwyższym poziomem bezrobocia.

W perspektywie pięcioletniej (rys. 3.) we wszystkich powiatach zmalał poziom stopy bezrobocia. Przy czym największy spadek odnotowały powiaty zawierciański oraz Bytom. Natomiast bardzo niewielkim spadkiem cechował się mocno obciążony bezrobociem powiat kłobucki.

- W analizowanym okresie stopa napływu bezrobotnych zarejestrowanych (rys. 4.) ulegała corocznemu zmniejszeniu i graficznemu wyłuszczeniu w poszczególnych miesiącach roku. Największe spadki napływu bezrobotnych dotyczą miesięcy wiosenno-letnich i związanych z tym czasem prac o charakterze sezonowym. Nowych bezrobotnych przybywa z kolei głównie we wrześniu oraz w miesiącach zimowych. Podobnie jak w przypadku stopy bezrobocia, stopa napływu bezrobotnych w województwie śląskim jest niższa od krajowej; jednak podąża zbliżoną ścieżką zmian.
- W stosunku do ubiegłego roku stopa napływu bezrobotnych (rys. 5.) uległa niewielkiemu zwiększeniu w większości powiatów. W niewielu pozostała na niezmiennym poziomie. Niekorzystnie odznaczają się powiaty kłobucki i częstochowski, które po III kwartale br. odnotowały najwyższą w regionie stopę napływu bezrobotnych, a jednocześnie jej wzrost r/r był najwyższy. Korzystniejszy obraz nakreślić można w analizie pięcioletniej (rys. 6.); w tej perspektywie we wszystkich powiatach zmalała stopa napływu bezrobotnych.
- Liczba kobiet zarejestrowanych jako bezrobotne jest w zdecydowanym trendzie spadkowym. Różnica między styczniem 2015 r. a III kwartałem br. wyniosła ponad 54 tys. osób. Jest to oczywiście związane także z ogólnym spadkiem liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Zarówno historycznie, jak i obecnie, poziom bezrobocia wśród kobiet sytuują województwo śląskie najczęściej w gronie trzech województw (obok mazowieckiego i wielkopolskiego) o najniższym poziomie bezrobocia w kraju. Nie zmienia to faktu, że udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (rys. 7.) jest w województwie śląskim wyższy niż średnio w kraju. Zjawisko to dotyczy szczególnie subregionu zachodniego województwa śląskiego.

STRUKTURA GOSPODARKI I AKTYWNOŚĆ FIRM

- Dane ZUS o płatnikach i ubezpieczonych z tytułu składki zdrowotnej pozwalają najlepiej wychwycić zmiany strukturalne w gospodarce, gdyż obejmują pełne spektrum zatrudnienia (włącznie z umowami cywilnoprawnymi). Dane o dynamice zmian liczby firm oraz zatrudnianych w nich pracowników wskazują, że w ostatnich sześciu latach znacząco wzrosło znaczenie samozatrudnienia. Natomiast najmniej stabilny był sektor dużych firm. Przy czym samozatrudnienie rośnie w regionie wolniej niż w całym kraju, także i duże firmy podlegały większym presjom lub ograniczeniom rozwojowym niż w reszcie kraju (rys. 8-9.).
- W województwie śląskim, zarówno ze względu na liczbę firm jak i zatrudnienie, szybciej niż w całej Polsce rosła grupa firm zatrudniających między 50 a 249 osób. Jest to wypadkowa licznych inwestycji (w tym zagranicznych) w regionie; transformacji i konsolidacji małych firm oraz restrukturyzacji firm dużych. Mając na uwadze tożsamość gospodarczą regionu, zjawisko to należy postrzegać jako pozytywne i dobrze rokujące na przyszłość.
- Silną strukturę gospodarczą regionu potwierdzają dane ZUS o liczbie ubezpieczonych w związku z wykonywaniem pracy w poszczególnych branżach. W województwie śląskim zatrudnienie w przemyśle jest o wiele bardziej znaczące w strukturze całej gospodarki niż w reszcie kraju (rys. 10.). W konsekwencji mniejszy jest w przypadku województwa śląskiego udział zatrudnienia w administracji publicznej i obronie narodowej. Sam przemysł zdominowany jest w regionie przez produkcję motoryzacyjną oraz produkcję metalową, produkcję wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (obie niejednokrotnie powiązane są z motoryzacją), a także przez przemysł spożywczy (rys. 11.).
- Po zachwianiach związanych z ograniczeniami działalności gospodarczej podczas pierwszych miesięcy pandemii Covid-19, mimo bieżących oczekiwań co do kryzysu na koniec III kwartału, dynamika zmian w produkcji sprzedanej przemysłu nie odbiegała

znacząco od lat wcześniejszych (poza 2019 r., który był szczytowym okresem koniunktury w analizowanym przedziale czasu). Natomiast widoczne jest spowolnienie w produkcji budowlano-montażowej, co zapewne jest spowodowane rosnącym kosztem kredytów inwestycyjnych i hipotecznych, a co za tym idzie zmniejszonym popytem, głównie w sferze

- mieszkaniowej. Z kolei, nominalnie rzecz ujmując, sprzedaż detaliczna towarów we wrześniu br. wzrosła w regionie nadzwyczaj silnie względem lat wcześniejszych. Należy jednak mieć na uwadze, że parametr ten jest podawany w statystyce w cenach bieżących. Co oznacza, że jego aktualny odczyt jest zachwiany przez inflację (rys. 12.).
- Gromadzone w miesięcznych interwałach przez GUS dane dotyczące percepcji koniunktury wśród przedsiębiorstw są dobrym probierzem postrzegania przez przedsiębiorców klimatu i trendów w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej. Choć są to subiektywne opinie, to jednak oparte są one na ogólnej ocenie funkcjonowania w danym okresie i pozwalają spojrzeć na poziom optymizmu wśród krajowych podmiotów gospodarczych. Po relatywnie wysokich ocenach koniunktury w latach 2015-2019 (rys. 13-15.), początek pandemii charakteryzował się gwałtownym pogorszeniem ocen klimatu, co było podyktowane obawami związanymi z ograniczeniami spowodowanymi pandemią oraz ogólnym pogorszeniem się kondycji ekonomicznej przedsiębiorstw w tym okresie. W 2021 r. oceny notowały stopniowe wzrosty, co jest świadectwem dostosowania się do zmian wywołanych pandemią oraz rosnącego optymizmu. Natomiast bieżący rok przyniósł ze sobą gorsze nastroje niemal we wszystkich branżach.
- W 2022 r. zaobserwować można silne spadki oceny klimatu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie, handlu hurtowym i detalicznym, oraz zakwaterowaniu i gastronomii, zwłaszcza w ostatnich dwóch kwartałach. Transport i gospodarka magazynowa oraz informacja i komunikacja utrzymują poziomy z roku 2021 z niewielką tendencją spadkową. W województwie śląskim, na koniec III kwartału br. tylko w transporcie i gospodarce magazynowej oraz w handlu hurtowym oceniano sytuację nieco lepiej niż przed rokiem (rys 16.). A we wszystkich branżach oceny były gorsze niż przed pięcioma laty (rys. 17.).

- W większości branż przedsiębiorcy z terenu województwa śląskiego gorzej oceniają klimat koniunktury niż ma to miejsce w skali całego kraju. Średnie wartości oceny są niższe dla handlu detalicznego, handlu hurtowego, zakwaterowania i gastronomii, czy informacji i komunikacji. Szczególnie duże różnice w ocenach koniunktury widoczne są w obszarze handlu hurtowego. Powiększa się rozwarstwienie w ocenach koniunktury w handlu detalicznym. Natomiast przedsiębiorcy z regionu pozytywniej oceniają koniunkturę w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie oraz transporcie i gospodarce magazynowej. Spadające oceny koniunktury w drugiej połowie 2022 roku mogą wskazywać na pierwsze oznaki kryzysu gospodarczego – na razie widoczne w sceptycyzmie podmiotów gospodarczych.
- Po podsumowaniu trzech kwartałów br. zauważyć można dość znaczące odbicie poziomu nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw (w których liczba pracujących przekracza 49 osób; rys. 18.). Nominalnie są one w województwie śląskim o ponad 37% wyższe niż przed rokiem oraz przed dwu laty, a także wyższe niż w pozostałych analizowanych latach. Niemniej warto zwrócić uwagę, iż korekta tych danych o inflację pokazuje, że faktycznie nie przewyższyły one poziomów z bardzo dobrych dla gospodarki lat 2018 i 2019.
- Przeciętne przychody przedsiębiorstw działających w województwie śląskim były w latach 2015-2021 niższe niż w przekroju ogólnopolskim (rys. 19.). Różnica w poziomie przeciętnych przychodów jest również widoczna przy uwzględnieniu wielkości przedsiębiorstw – w przeciętnym przedsiębiorstwie małym, średnim oraz dużym z województwa śląskiego przychody ogółem są niższe niż w jego ogólnopolskim odpowiedniku. Dynamika przychodów przeciętnego przedsiębiorstwa z regionu w latach 2015-2021 była jednak wzrostowa. Wyraźnie widoczny był wzrost przychodów przeciętnego przedsiębiorstwa w roku 2021 w stosunku do okresu pandemii (2020) oraz okresów wcześniejszych.
- Wynik finansowy netto osiągniany przez przeciętne przedsiębiorstwo działające w województwie śląskim był niższy niż wynik finansowy przeciętnego polskiego

przedsiębiorstwa, w całym przedziale lat 2015-2021 (rys 20.). Różnica w wysokości wyników finansowych netto osiągniętych przez przeciętne przedsiębiorstwo z regionu jest także widoczna przy uwzględnieniu wielkości – w szczególności dla przedsiębiorstw dużych. Wyraźnie widoczny jest trend wzrostowy wyników finansowych netto osiągniętych przez przedsiębiorstwa, szczególnie w roku 2021 (po pandemii).

- Skala obciążenia przychodów ogółem kosztami ogółem (wskaźnik poziomu kosztów) jest wyraźnie wyższa w przedsiębiorstwach z województwa śląskiego, w porównaniu do ogółu polskich przedsiębiorstw (rys. 21.). Przy czym w okresie przed i w czasie pierwszego roku pandemii Covid-19 (2019 i 2020) różnice te były bardzo znaczne. Istotne odchylenia generowane są przez wyniki dużych przedsiębiorstw (szczególnie widoczne w pandemicznym roku 2020). Małe przedsiębiorstwa działające w województwie śląskim wykazują natomiast niższy poziom wskaźnika poziomu kosztów niż przeciętne małe przedsiębiorstwa w całej Polsce.
- Dane za lata 2015-2021 wskazują na ujemną dynamikę nakładów inwestycyjnych, w przeliczeniu na przychody ogółem (rys. 22.). Wartość wskaźnika wyraźnie spadła w 2020 r. (pandemia), ale także w roku 2021; w przedsiębiorstwach z województwa śląskiego spadek ten jest znacznie wyraźniejszy (z ok. 5% do ok. 3,5% wartości przychodów ogółem). Analiza wielkości nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na przychody ogółem z uwzględnieniem wielkości przedsiębiorstw wskazuje, że w dużych i średnich firmach z regionu nakłady inwestycyjne w ostatnim czasie spadły o ok. 2 pp., w relacji do wysokości osiągniętych przychodów ogółem. Jest to spadek znacznie wyższy w porównaniu do skali spadku w całym kraju (o niespełna 1 pp.). W małych przedsiębiorstwach poziom nakładów inwestycyjnych utrzymuje się na relatywnie stałym poziomie (ok. 2% wartości przychodów ogółem), a wartości dla województwa śląskiego i całego kraju są zbliżone.
- Sytuacja finansowa przedsiębiorstw z województwa śląskiego pod względem płynności finansowej była w latach 2015-2021 wyraźnie gorsza, względem ogółu przedsiębiorstw działających w Polsce (rys. 23.). Dane dla Polski wskazują na poprawę płynności po pandemii (2021 r.), natomiast dla przedsiębiorstw działających w regionie obserwowany jest nieznaczny spadek poziomu płynności bieżącej w roku 2021 względem 2020. Poziom

płynności bieżącej dużych przedsiębiorstw z województwa śląskiego jest znacznie niższy niż firm małych i średnich. Wartości wskaźnika dla przedsiębiorstw małych i średnich działających w województwie śląskim wykazują podobny trend jak dla ogółu przedsiębiorstw działających w Polsce. W ostatnim okresie widoczna jest wyraźna poprawa poziomu płynności bieżącej w tych grupach przedsiębiorstw. Natomiast w firmach dużych z regionu sytuacja jest wyraźnie gorsza w porównaniu do ogólnopolskiej.

MIESZKALNICTWO

- W pierwszych trzech kwartałach br. w województwie śląskim oddano do użytkowania ogółem 13 547 mieszkań (rys. 24.), co było najlepszym wynikiem za trzy kwartały w analizowanych latach 2015-2022. Wzrosty w tym zakresie względem lat wcześniejszych były znacznie wyższe niż przeciętne w kraju. Największy procentowy przyrost w zakresie oddanych mieszkań po trzech kwartałach 2022 r. względem analogicznego okresu roku poprzedniego miał miejsce w Gliwicach, Świętochłowicach, Bytomiu, Częstochowie i powiecie będzińskim. Natomiast największe spadki procentowe odnotowano w Mysłowicach, Katowicach, Tychach, Dąbrowie Górniczej i powiecie cieszyńskim.
- Deweloperzy (rys. 25.), w analizowanym okresie, oddali w województwie śląskim do użytkowania ogółem o 23,6% więcej mieszkań niż w tym samym okresie 2021 r. Ostatnie lata charakteryzowały się wysokim poziomem aktywności deweloperskiej, a wzrosty w regionie były wyższe w odniesieniu do przeciętnej sytuacji w kraju. Skala zakończenia budowy mieszkań przez inwestorów indywidualnych (rys. 26.) była (za trzy kwartały) najwyższa w latach 2015-2022. Przy czym wzrosty w regionie nie odbiegały znacząco od ogólnokrajowych. W pierwszych trzech kwartałach br. deweloperzy wybudowali 48,8% mieszkań w województwie śląskim, podczas gdy w Polsce udział ten wyniósł 59,5%. Inwestorzy indywidualni mieli udział na poziomie 49,8%, podczas gdy w Polsce udział ten wyniósł 39,2%. W województwie śląskim spółdzielnie mieszkaniowe nie oddały do użytkowania ani jednego mieszkania, co jest najgorszym wynikiem w analizowanych

latach. Świadczy to o całkowitym wygaśnięciu idei budownictwa spółdzielczego. Efekty rzeczowe budownictwa komunalnego były na bardzo niskim poziomie, zarówno w Polsce, jak i województwie śląskim.

- W pierwszych trzech kwartałach br. w województwie śląskim wydano ogółem pozwolenia na budowę i zarejestrowano zgłoszenia budowy 22 454 mieszkań, co było wynikiem nieznacznie gorszym niż w analogicznym okresie 2021 roku, jednak o wiele lepszym niż w latach 2019-2020. Wzrosty te były wyższe niż przeciętne w całej Polsce.
- Prawie 67% ogółu pozwoleń i zgłoszeń na budowę mieszkań (w województwie śląskim) dotyczyło deweloperów, a udział deweloperów w strukturze tego wskaźnika zwiększył się. Znaczący skokowy wzrost liczby wydanych pozwoleń na budowę w II kwartale br. wynikał z faktu, iż deweloperzy chcieli zdążyć przed 1 lipca z uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz rozpocząć sprzedaż, ponieważ w tym dniu zaczęły obowiązywać bardziej restrykcyjne przepisy, w tym w zakresie konieczności odprowadzania składki od każdej dokonanej na mieszkaniowy rachunek powierniczy wpłaty nabywcy na Deweloperski Fundusz Gwarancyjny. Największą dynamikę wzrostu r/r po trzech kwartałach zanotowano w powiecie raciborskim, powiecie gliwickim, powiecie cieszyńskim, Siemianowicach Śląskich i powiecie wodzisławskim. Natomiast największy spadek miał miejsce w Świętochłowicach, Jaworznie, powiecie żywieckim, powiecie częstochowskim i Mysłowicach. Inwestorzy indywidualni w województwie śląskim dokonali zgłoszeń budowy dla 28,4% ogółu mieszkań. Zgłoszeń tych było mniej niż w analogicznym okresie lat 2019-2021. Dynamikę wzrostu r/r zanotowano jedynie w trzech gminach: w Świętochłowicach, Chorzowie i Sosnowcu. Największa dynamika spadku rok do roku miała miejsce w Żorach, powiecie rybnickim, powiecie będzińskim, Mysłowicach i Dąbrowie Górniczej. Wzrost kosztów budowy, spadek dostępności oraz wzrost oprocentowania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji wpłynął znacząco na zmniejszenie się liczby zgłoszeń budowy domów przez inwestorów indywidualnych.
- W pierwszych trzech kwartałach br. w województwie śląskim rozpoczęto budowę 11 787 mieszkań, co było znacznie gorszym wynikiem w relacji do analogicznego okresu w latach 2019-2021. Spadki w tym zakresie były wyższe niż przeciętnie w całej Polsce. W regionie

coraz silniej uwidacznia się rozdźwięk pomiędzy planowaną (deklarowaną) liczbą budowanych mieszkań – wynikającą z pozwoleń na budowę i zgłoszeń oraz liczbą faktycznie rozpoczętych inwestycji (rys. 27.). Jest to oczywiste echo bieżącej sytuacji na rynku kredytów hipotecznych i inwestycyjnych, a także rosnących cen mieszkań i kosztów życia oraz niepewności makroekonomicznej i geopolitycznej.

- W województwie śląskim deweloperzy rozpoczęli w pierwszych trzech kwartałach br. budowę o 44,5% mniej mieszkań niż przed rokiem. Zauważalny jest w szczególności spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto w III kwartale oraz wspomniany rozdźwięk pomiędzy liczbą uzyskanych pozwoleń, a liczbą rozpoczętych realizacji. Świadczy to o zamrożeniu wielu projektów. Największą dynamikę procentową wzrostu r/r zanotowano w powiecie gliwickim, powiecie lublinieckim, powiecie częstochowskim, powiecie cieszyńskim i Siemianowicach Śląskich. Największe spadki miały miejsce w powiecie żywieckim, Świętochłowicach, powiecie raciborskim, Sosnowcu i powiecie bielskim. Z kolei inwestorzy indywidualni rozpoczęli budowę o 19,4% mniej mieszkań niż w analogicznym okresie 2021 r. Także i w inwestycjach indywidualnych zauważalny jest szczególny spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto w szczególności w III kwartale br.

WPŁYWY Z PIT I CIT

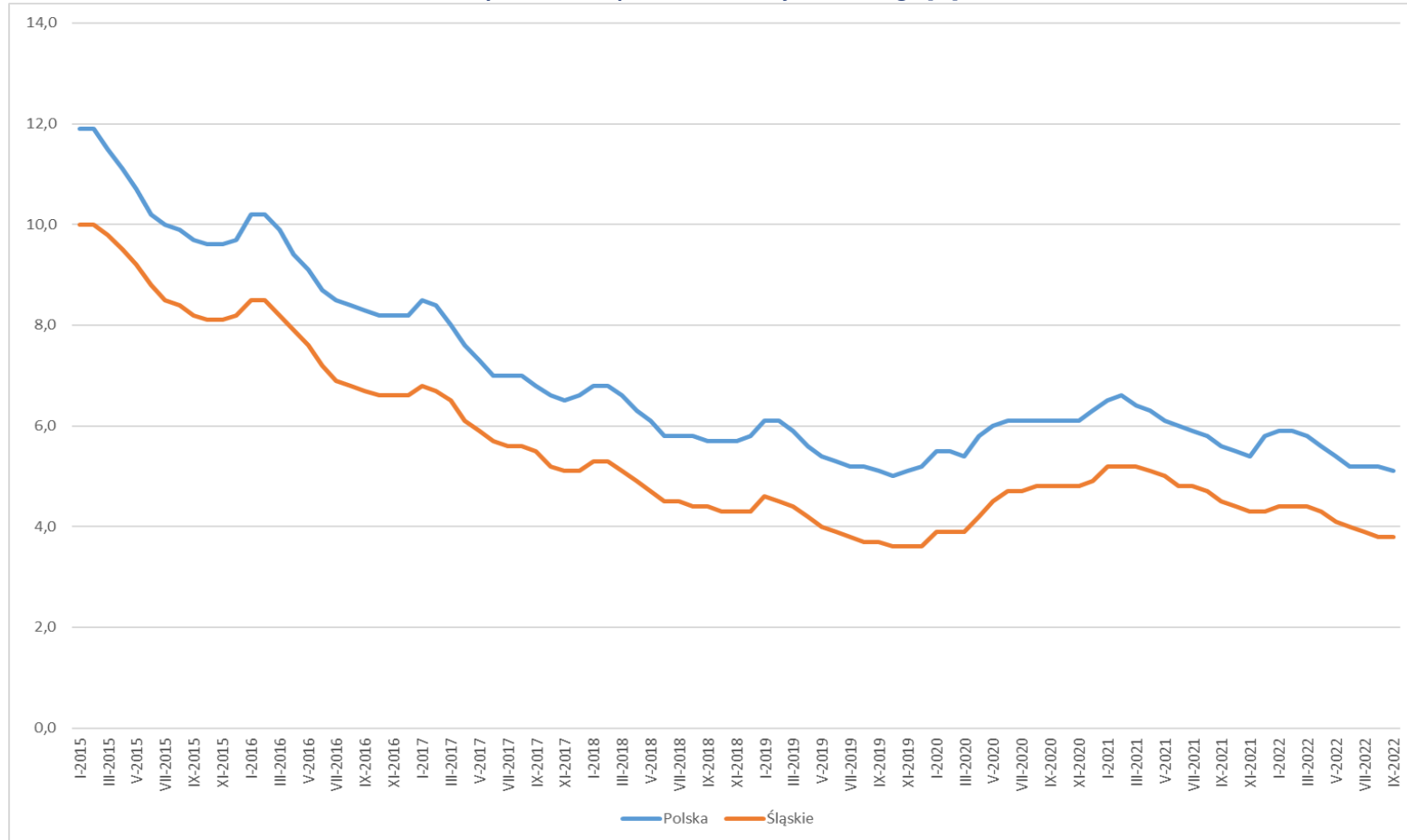
- Zebrane w okresie pierwszych trzech kwartałów br. wpływy z podatków PIT i CIT (rys. 28.) w wartościach nominalnych wskazują na utrzymanie poziomu PIT z lat 2020 i 2021 oraz postpandemiczne odbicie w CIT. Interpretacji tych należy jednak dokonywać z dużą ostrożnością. Po pierwsze w warunkach panującej obecnie inflacji faktyczne znaczenie tych dochodów podatkowych dla budżetu państwa oraz (w konsekwencji) budżetów samorządów lokalnych jest umniejszone i zbliżone do poziomów sprzed roku 2015. Po drugie, w PIT, zachowanie poziomu nominalnego zbliżonego do 2021 roku jest efektem nachodzenia na siebie zmian w systemie podatkowym (uszczuplających wpływy z podatku) oraz wzrostu wynagrodzeń (w tym będącego pochodną inflacji). W żaden

sposób nie świadczy to o stabilności dochodów z PIT.

- Widoczna luka dochodowa w zakresie podatków w nieunikniony sposób będzie obciążała sektor publiczny. Zarówno w zakresie finansowania budżetu państwa, jak i w zakresie redystrybucji należnego udziału w PIT i CIT do budżetu samorządów lokalnych. Proponowany samorządom mechanizm wyrównawczy w zakresie PIT przez większość ekspertów oraz samorządowców uznawany jest za dalece niewystarczający. Mimo różnych opinii w tej kwestii, widoczną emanacją problemu są przyjmowane obecnie uchwały budżetowe jednostek samorządu terytorialnego, których rozstrzygnięcia wskazują na bardzo duże trudności w równoważeniu budżetów lokalnych. Co za tym idzie, należy spodziewać się znaczącego obniżenia jakości usług publicznych lub niebezpiecznego zadłużania się samorządu lokalnego.

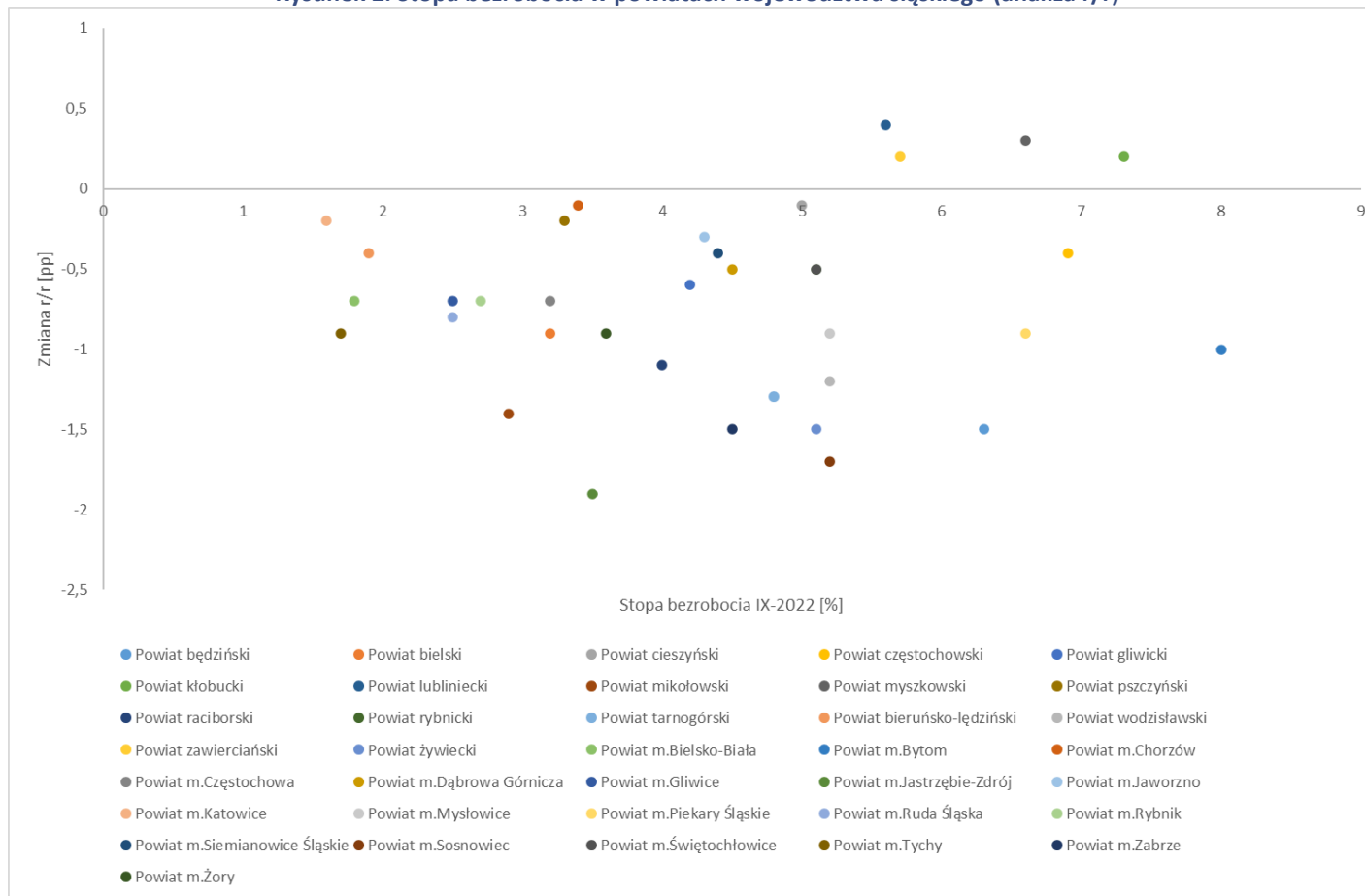

Rysunek 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego [%]

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 2. Stopa bezrobocia w powiatach województwa śląskiego (analiza r/r)

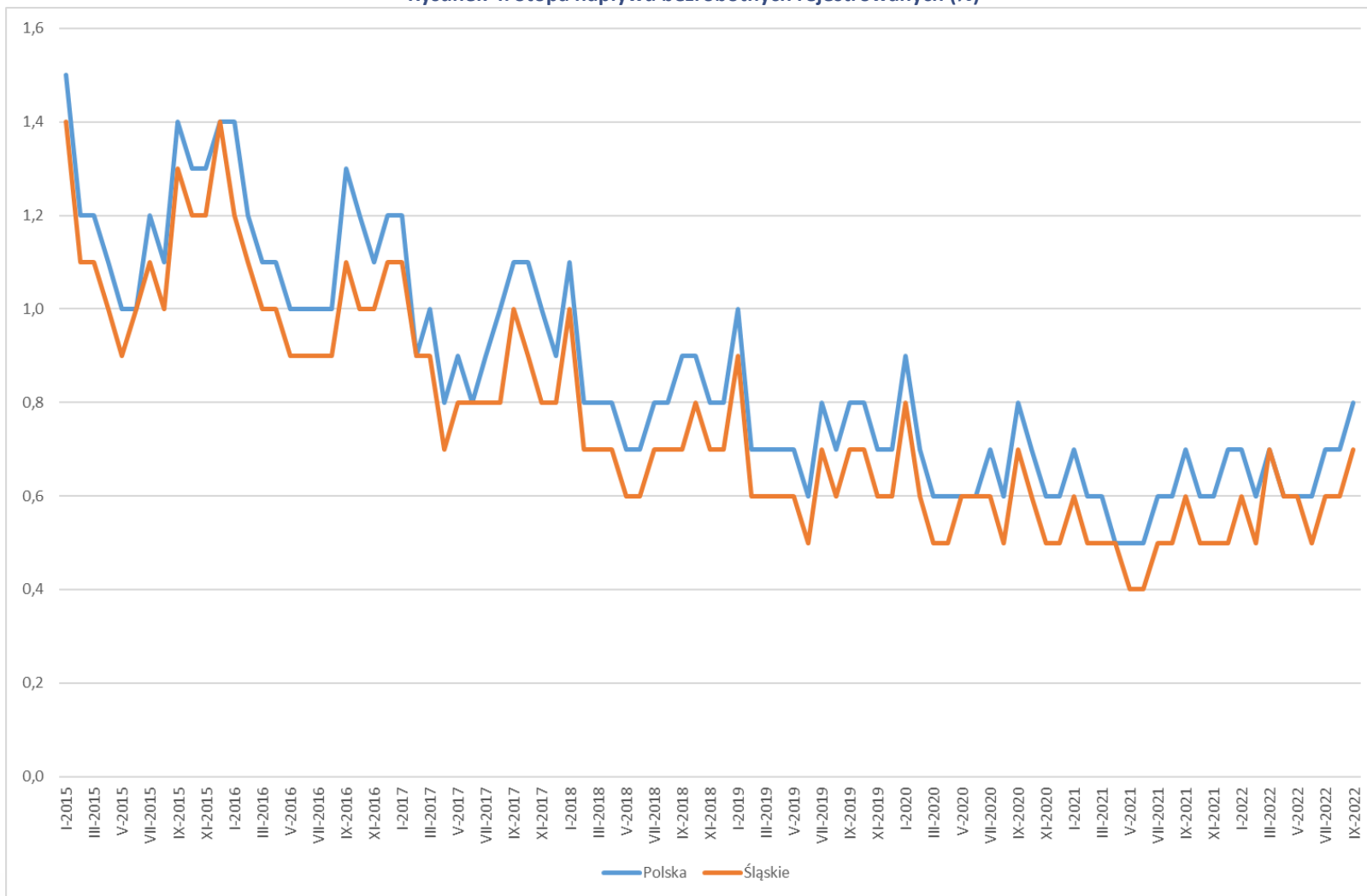
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa śląskiego (analiza 5-letnia)

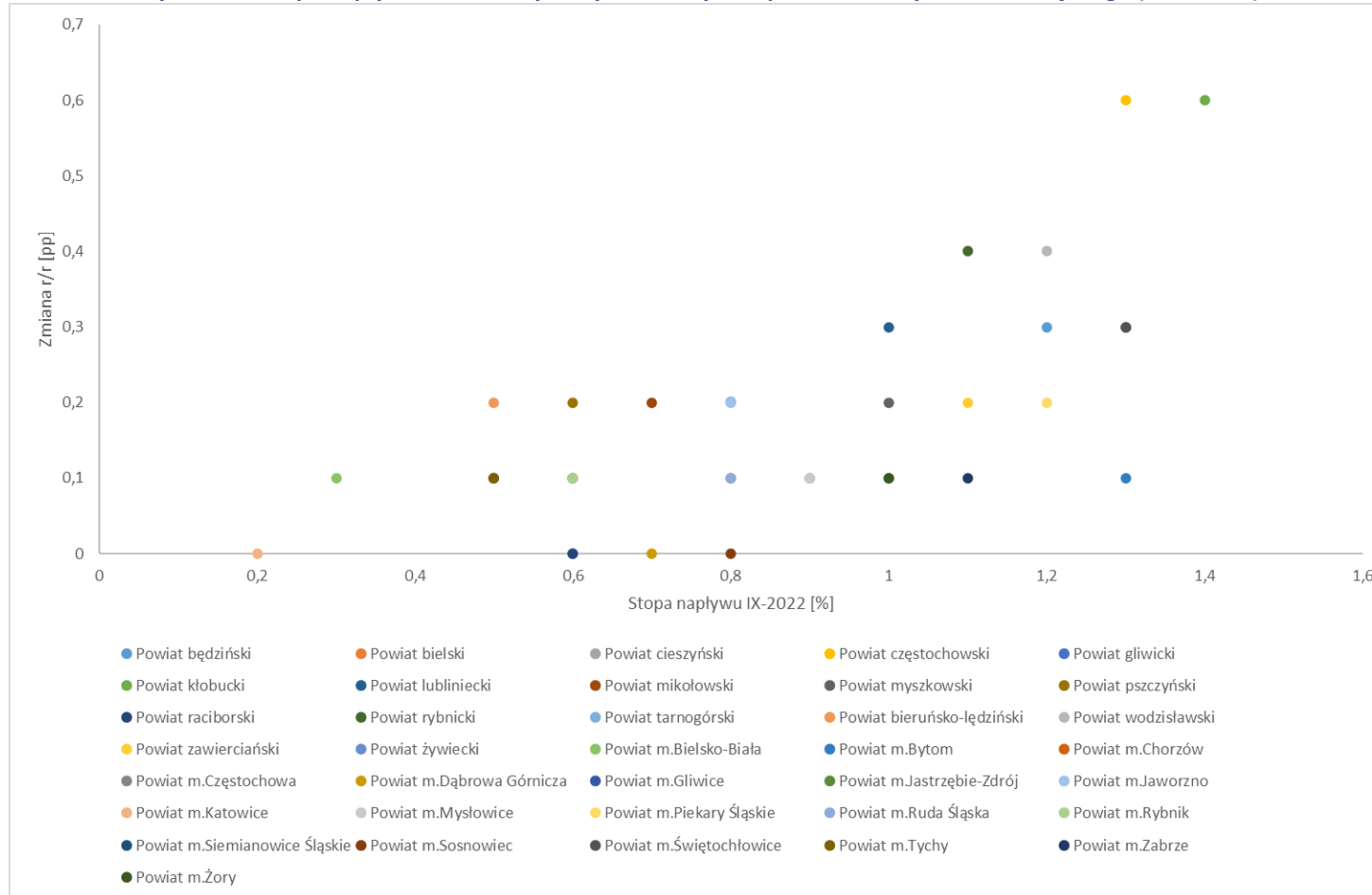
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 4. Stopa napływu bezrobotnych rejestrowanych (%)

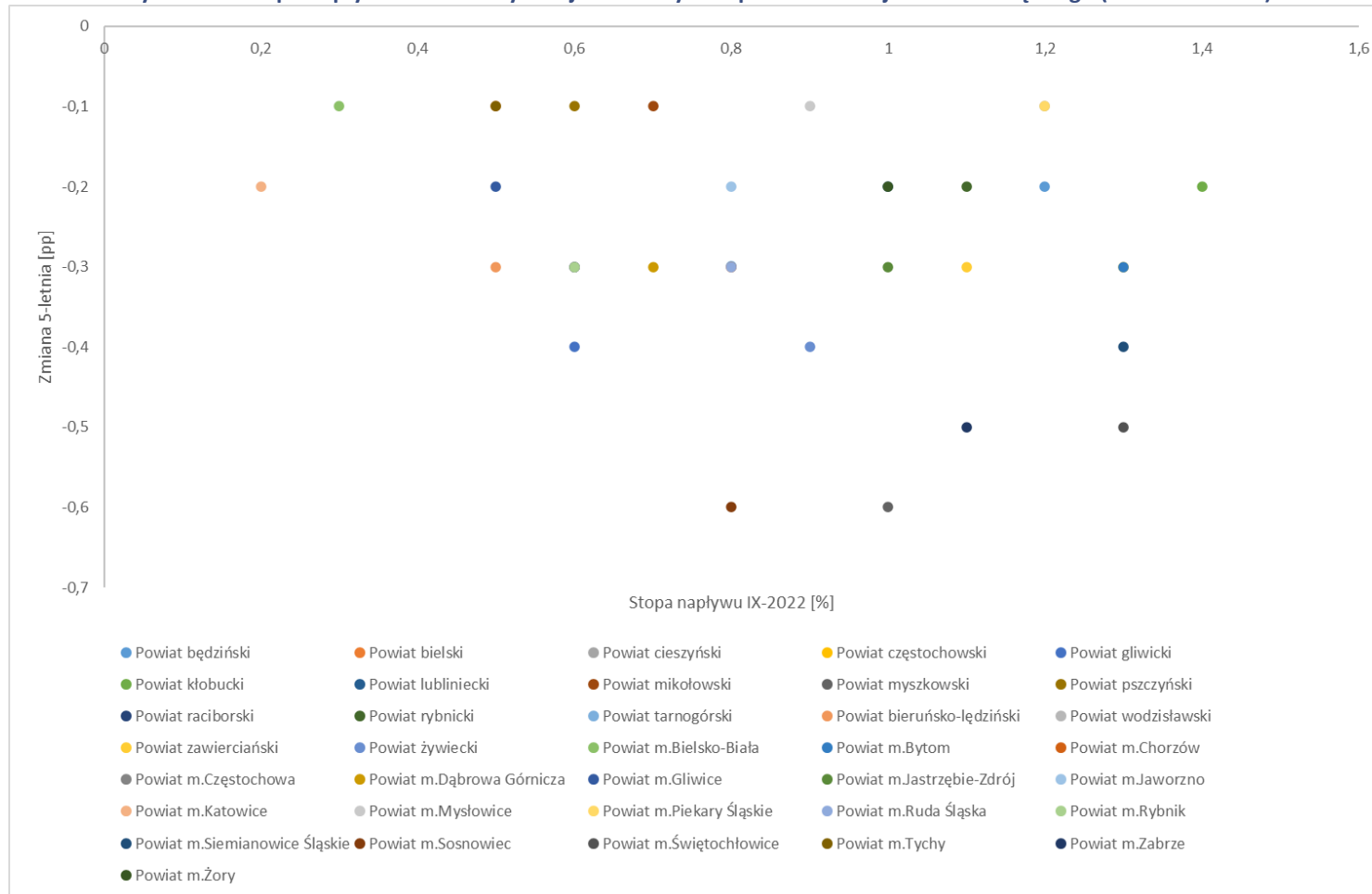
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 5. Stopa napływu bezrobotnych rejestrowanych w powiatach województwa śląskiego (analiza r/r)

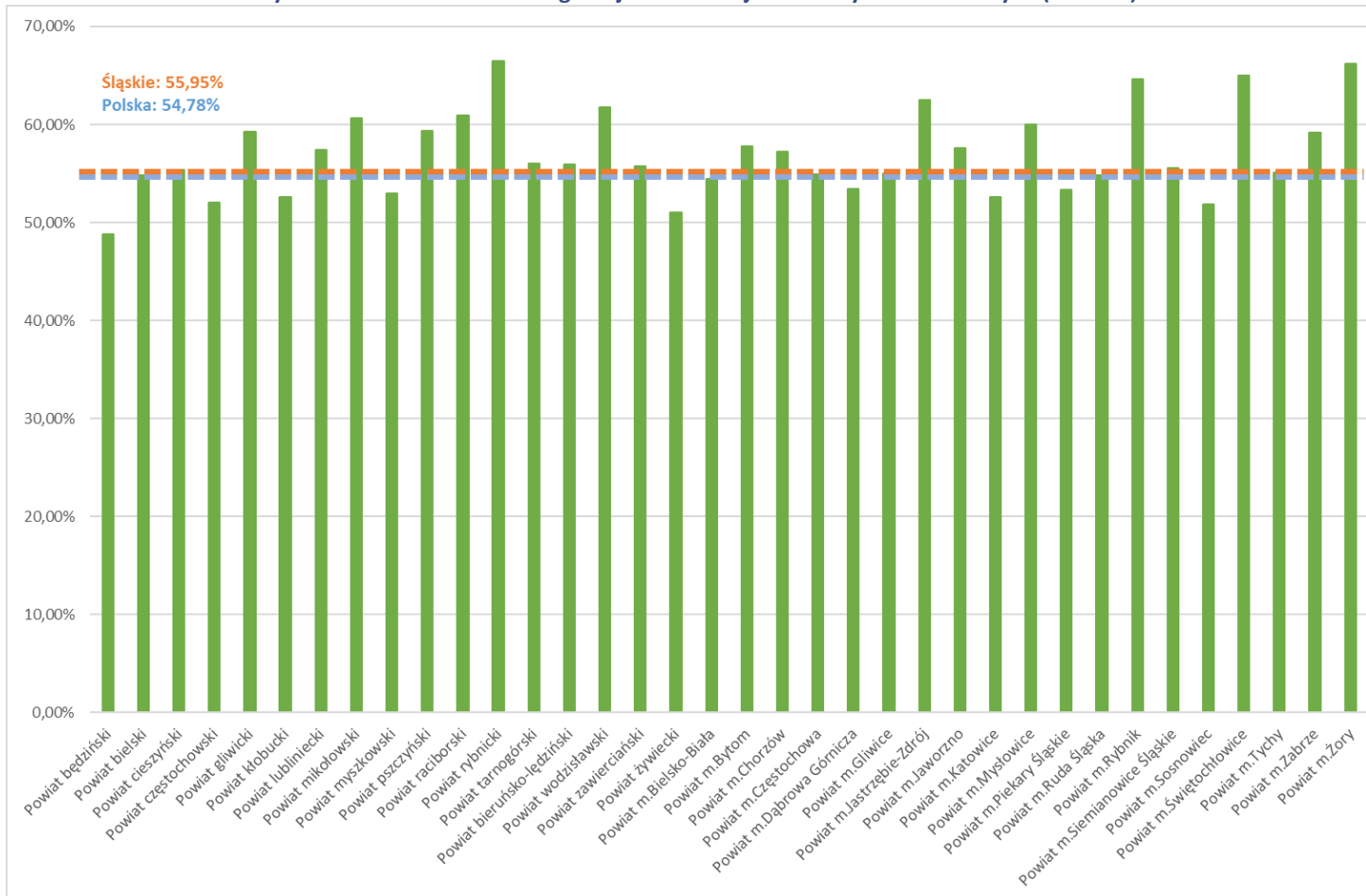
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 6. Stopa napływu bezrobotnych rejestrowanych w powiatach województwa śląskiego (analiza 5-letnia)

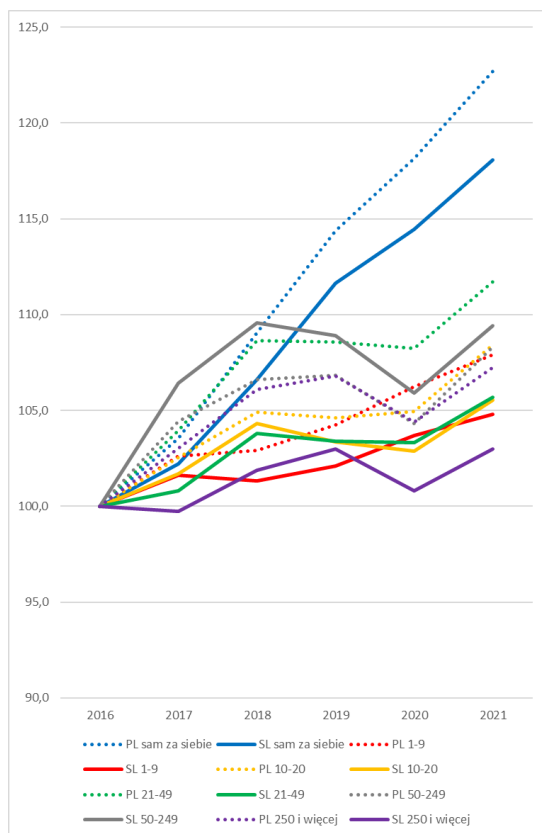
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 7. Udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (IX-2022)

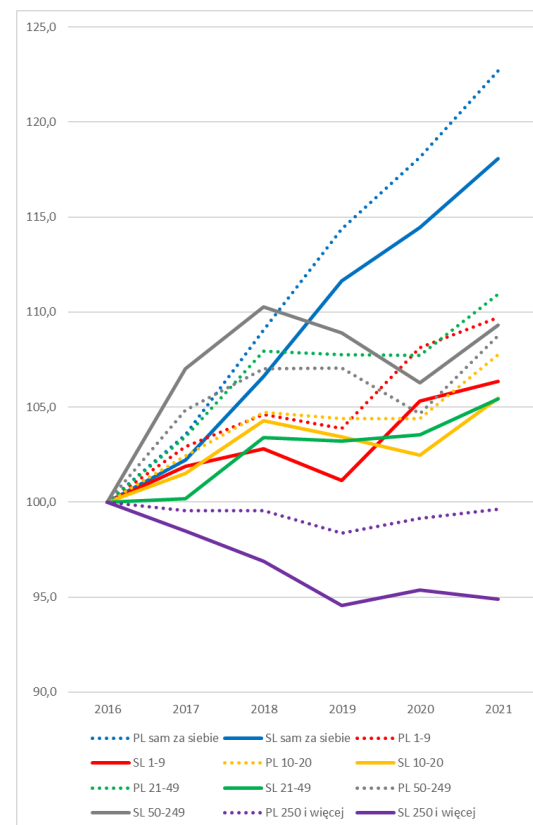
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 8. Dynamika zmian liczby firm w Polsce i województwie śląskim wg wielkości zatrudnienia

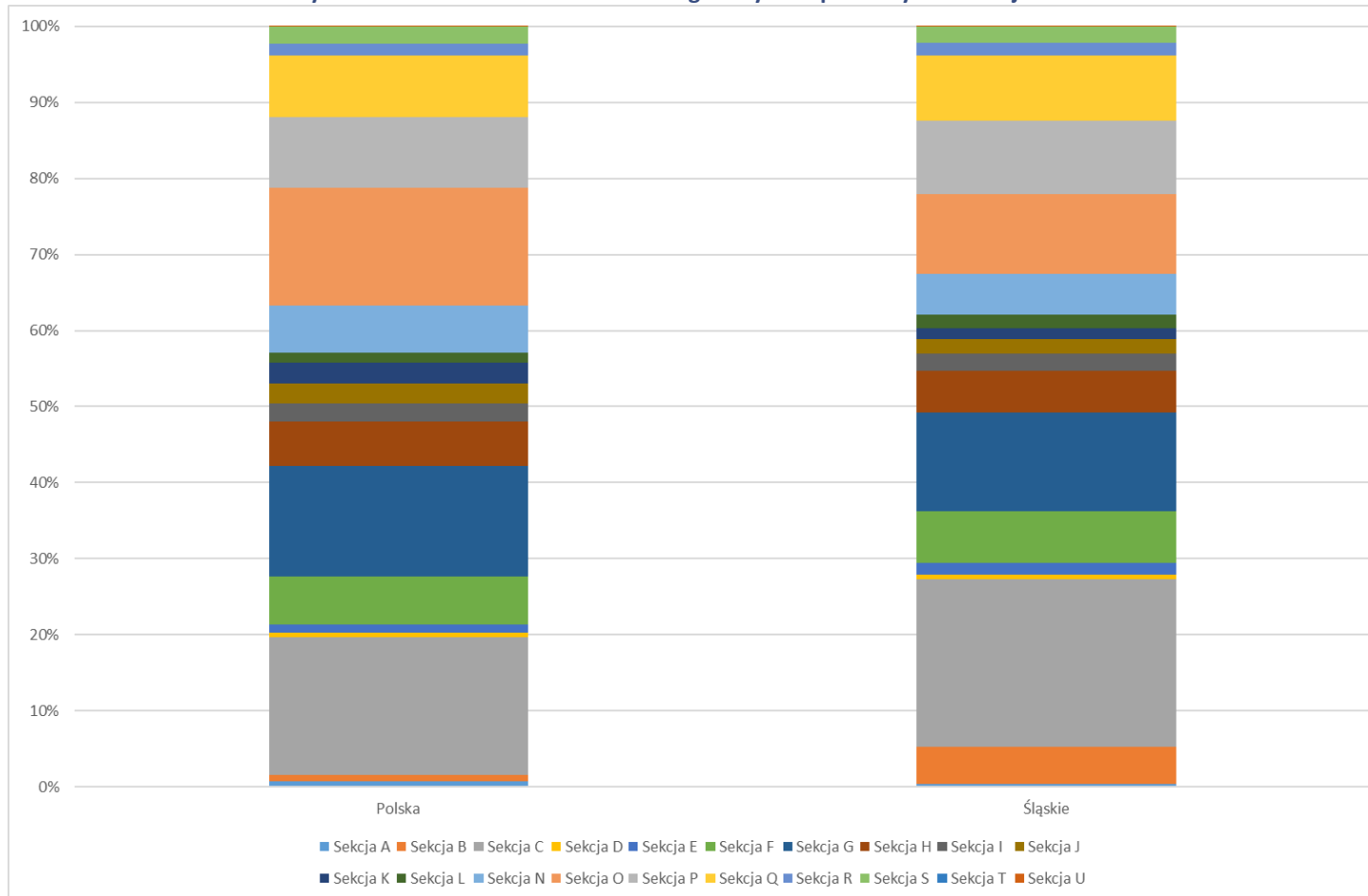
Źródło: opracowanie własne, dane ZUS

Rysunek 9. Dynamika zmian liczby pracowników w Polsce i województwie śląskim wg wielkości zatrudnienia

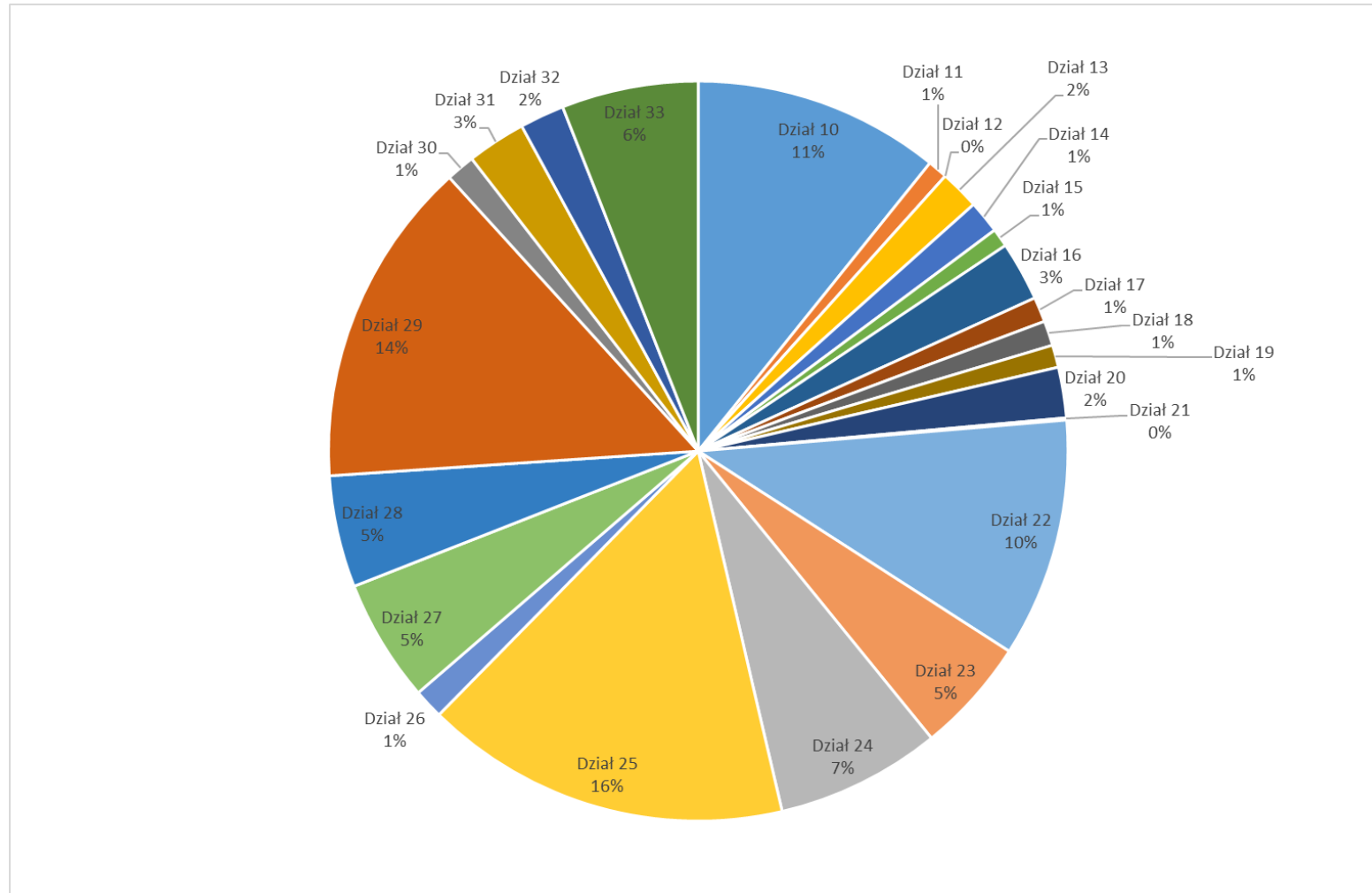
Źródło: opracowanie własne, dane ZUS

Rysunek 10. Struktura zatrudnienia wg liczby ubezpieczonych w sekcjach PKD

Źródło: opracowanie własne, dane ZUS

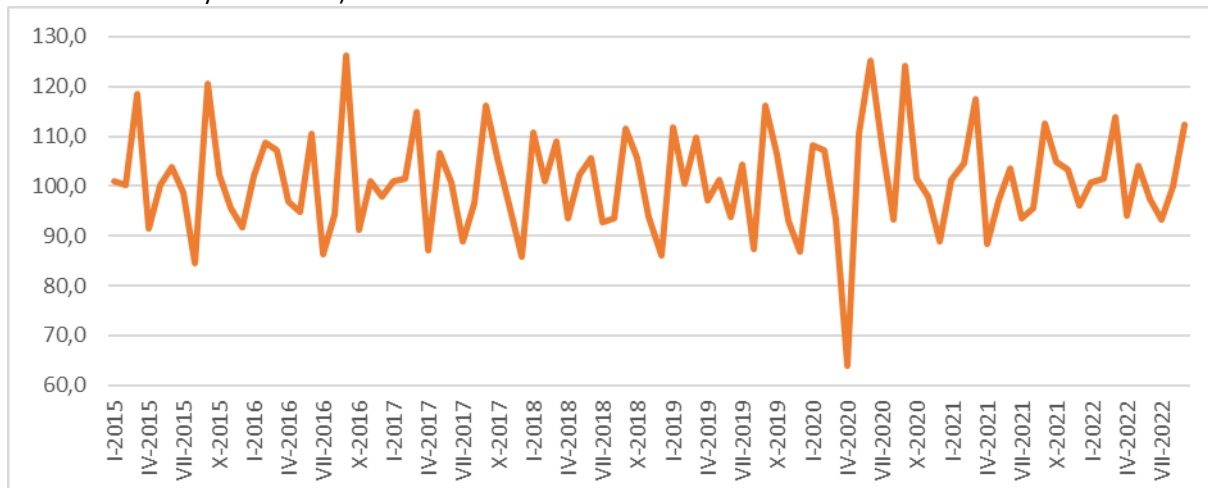
Rysunek 11. Struktura zatrudnienia wg liczby ubezpieczonych w sekcji C PKD w województwie śląskim

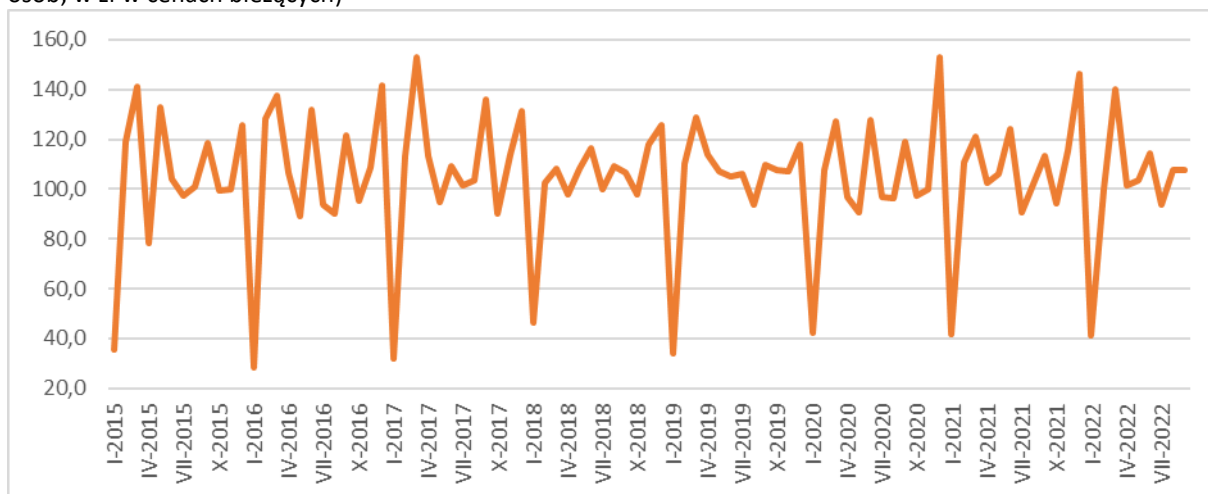
Źródło: opracowanie własne, dane ZUS

Rysunek 12. Miesięczna dynamika produkcji i sprzedaży w województwie śląskim (poprzedni miesiąc = 100)

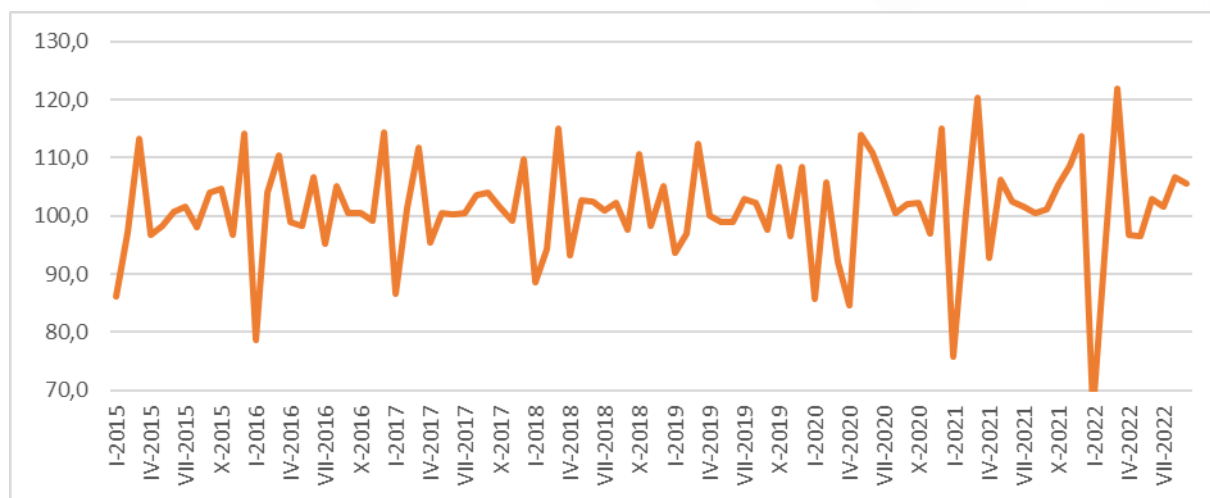
Panel A. Produkcja sprzedana przemysłu (w przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w zł w cenach stałych z 2015 r.)

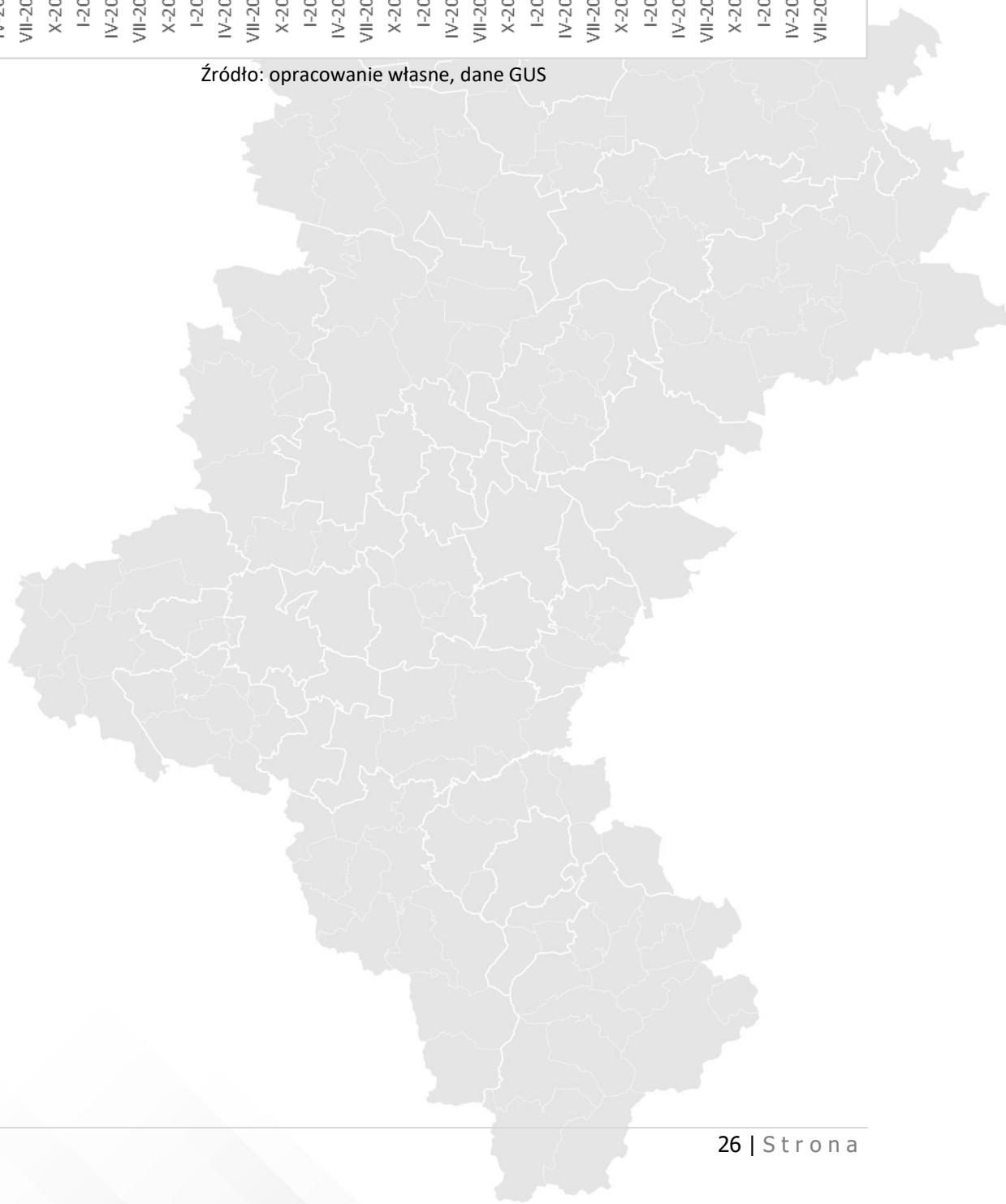
Panel B. Produkcja budowlano-montażowa (w przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w zł w cenach bieżących)

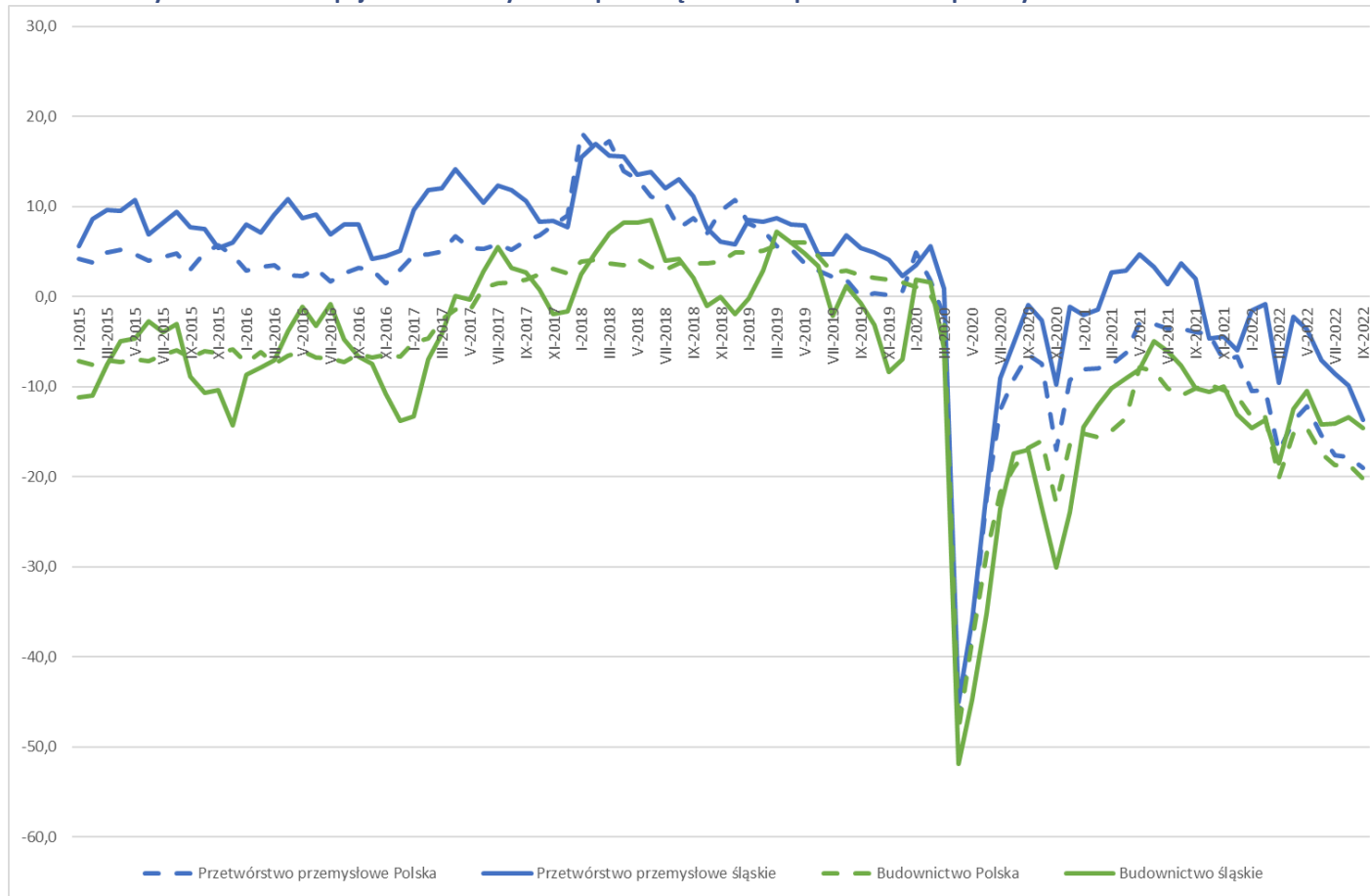
Panel C. Sprzedaż detaliczna towarów (w przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w zł w cenach bieżących)

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

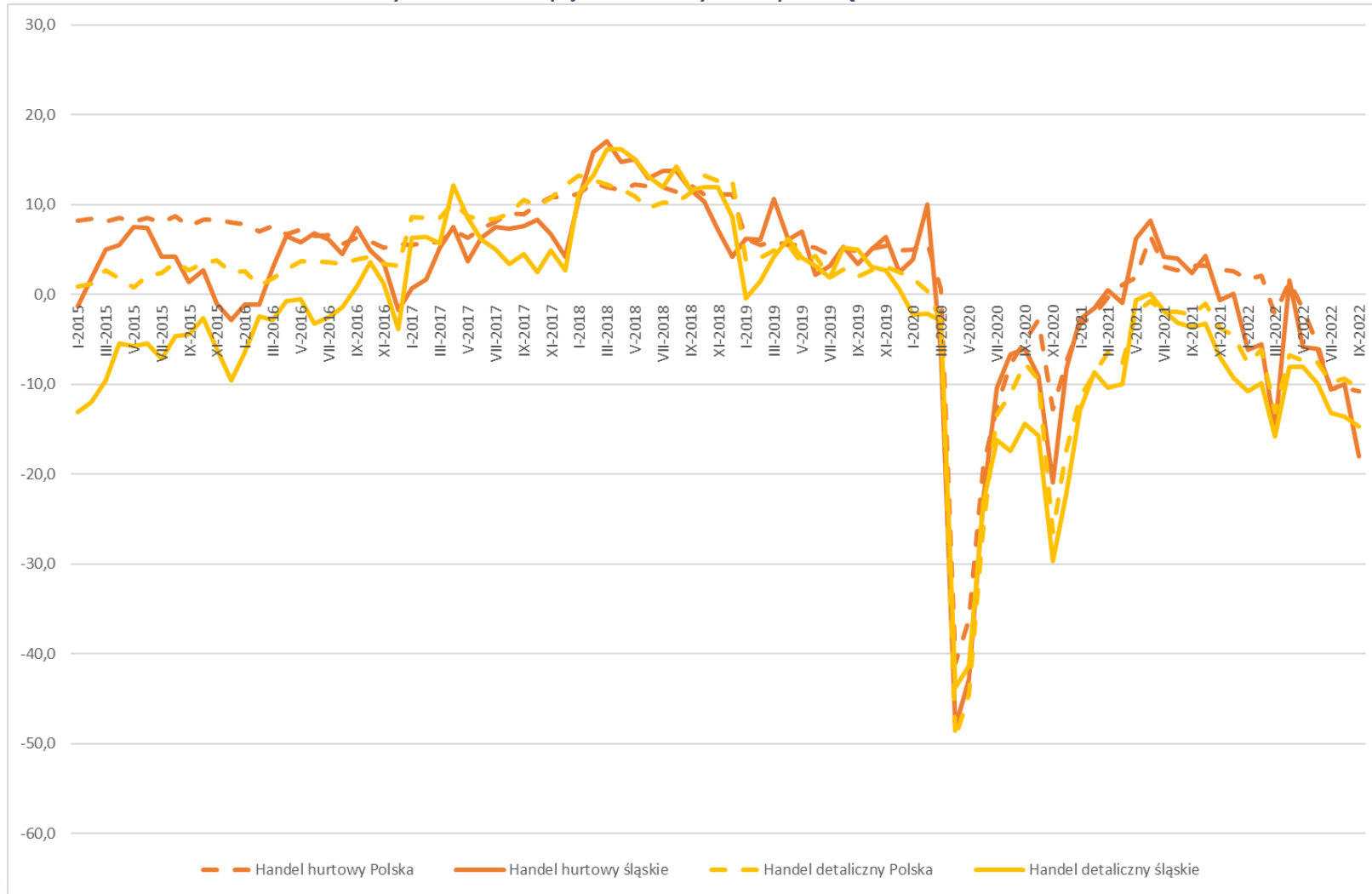

Rysunek 13. Percepcja koniunktury wśród przedsiębiorców - przetwórstwo przemysłowe i budownictwo

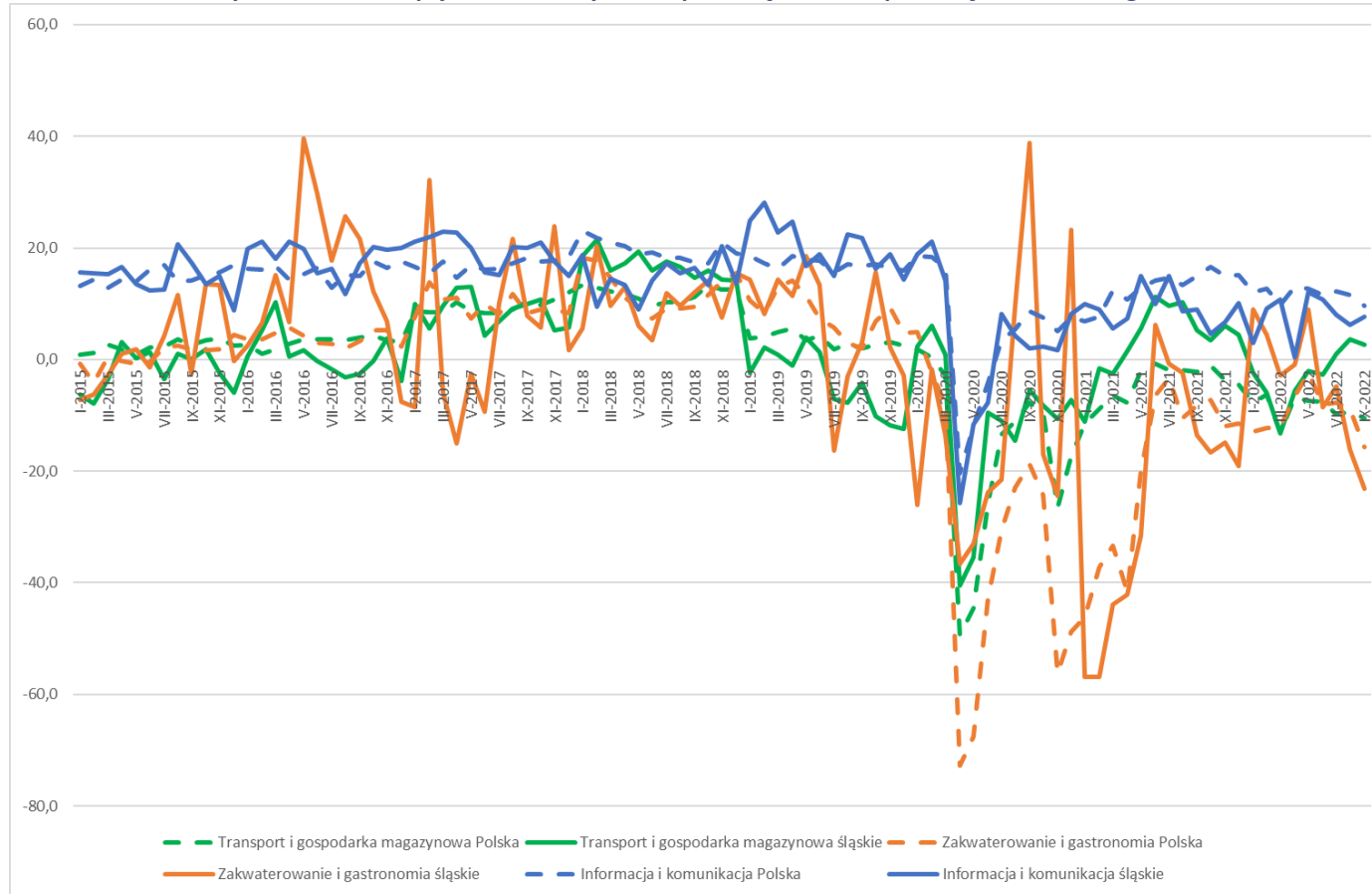
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 14. Percepcja koniunktury wśród przedsiębiorców - handel

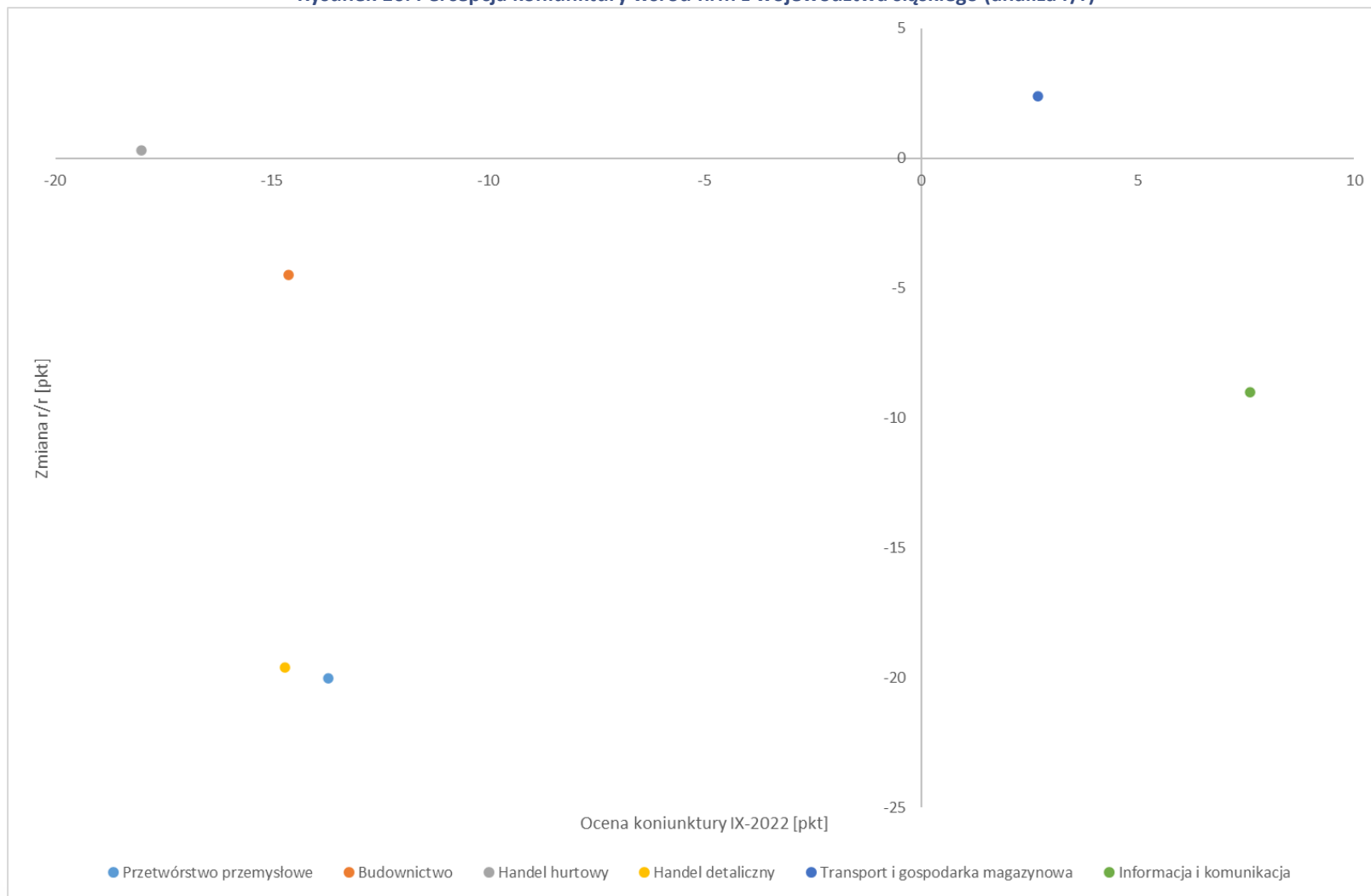
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 15. Percepcja koniunktury wśród przedsiębiorców - przedsiębiorstwa usługowe

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

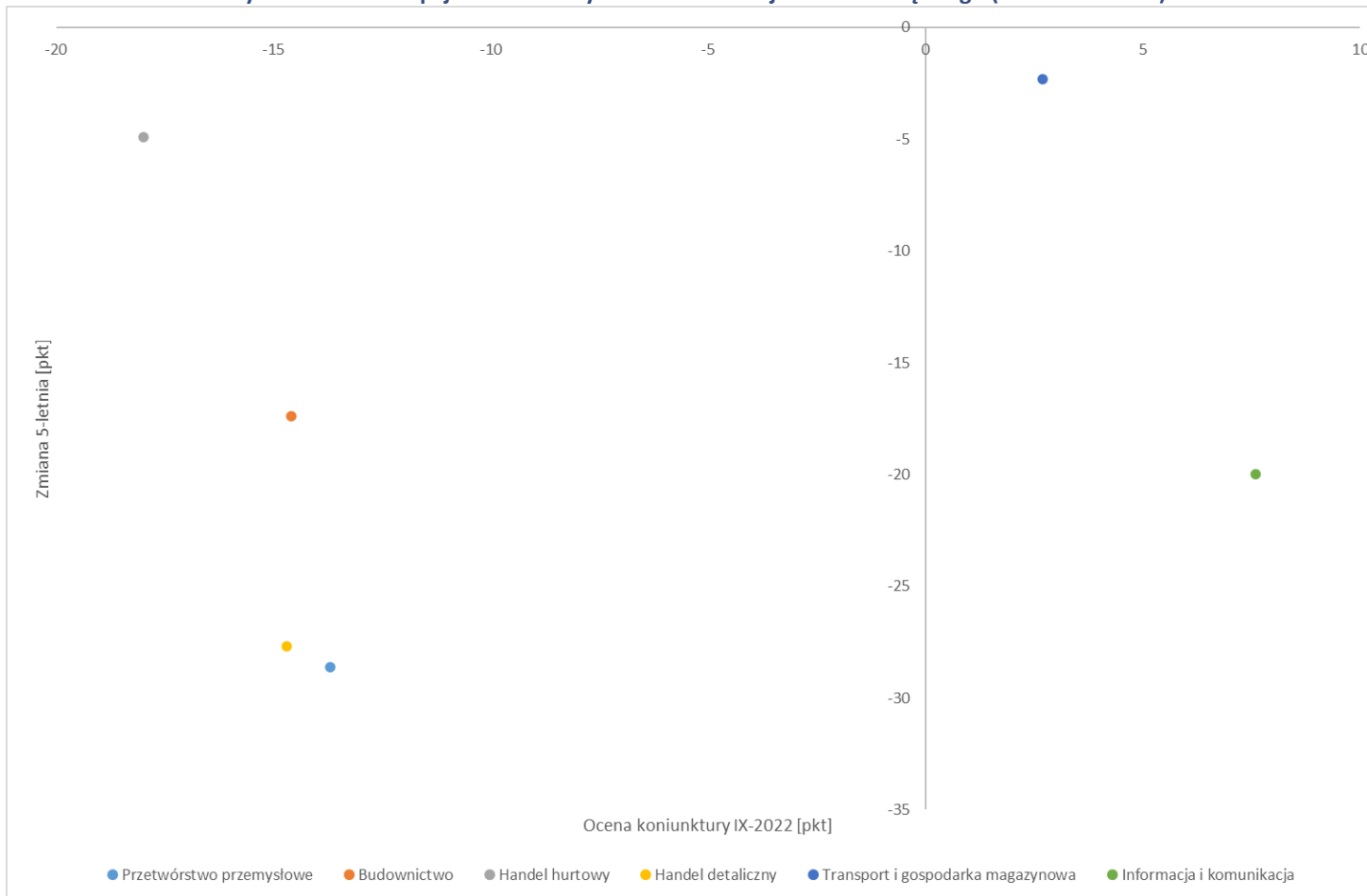
Rysunek 16. Percepcja koniunktury wśród firm z województwa śląskiego (analiza r/r)

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

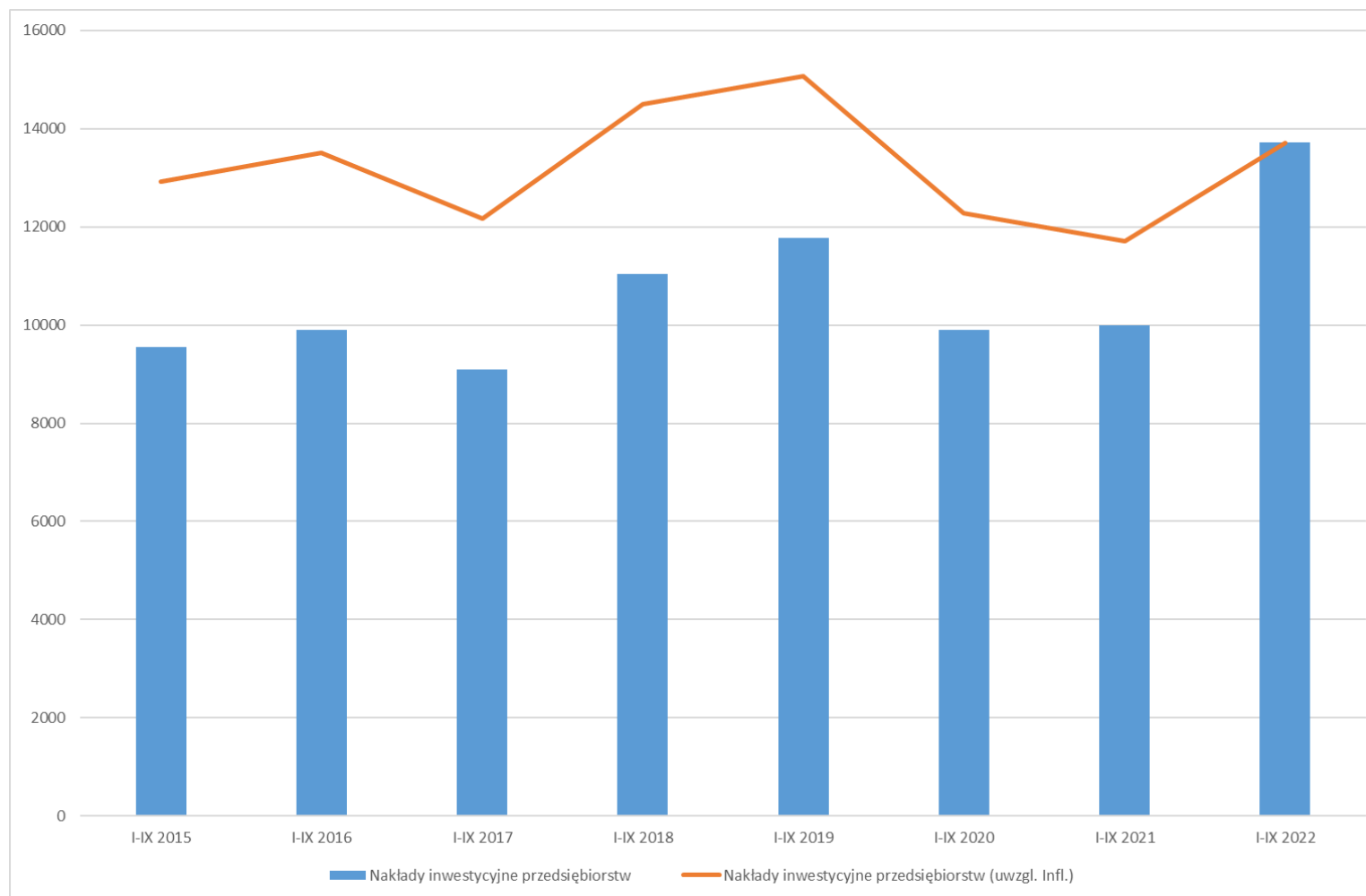

Rysunek 17. Percepcja koniunktury wśród firm z województwa śląskiego (analiza 5-letnia)

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

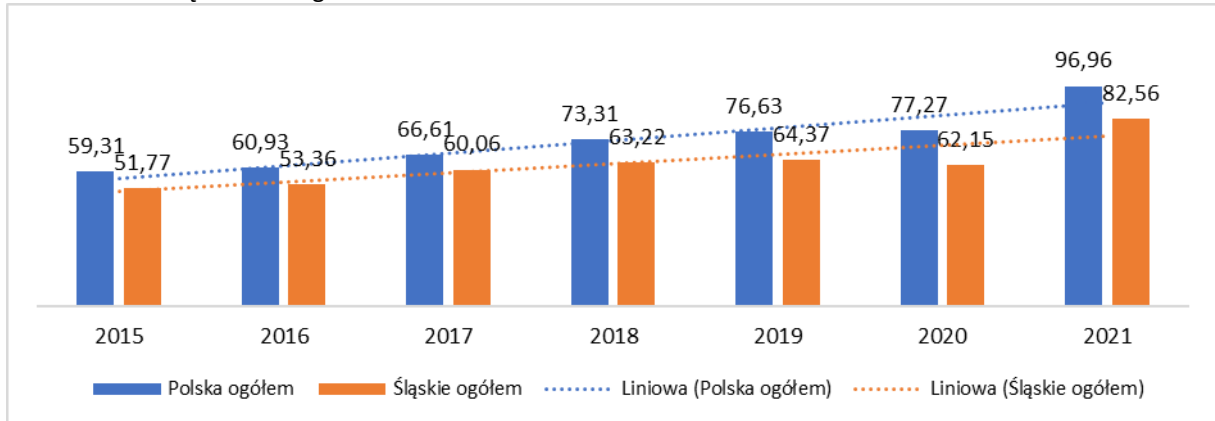
Rysunek 18. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw w województwie śląskim (mln zł)

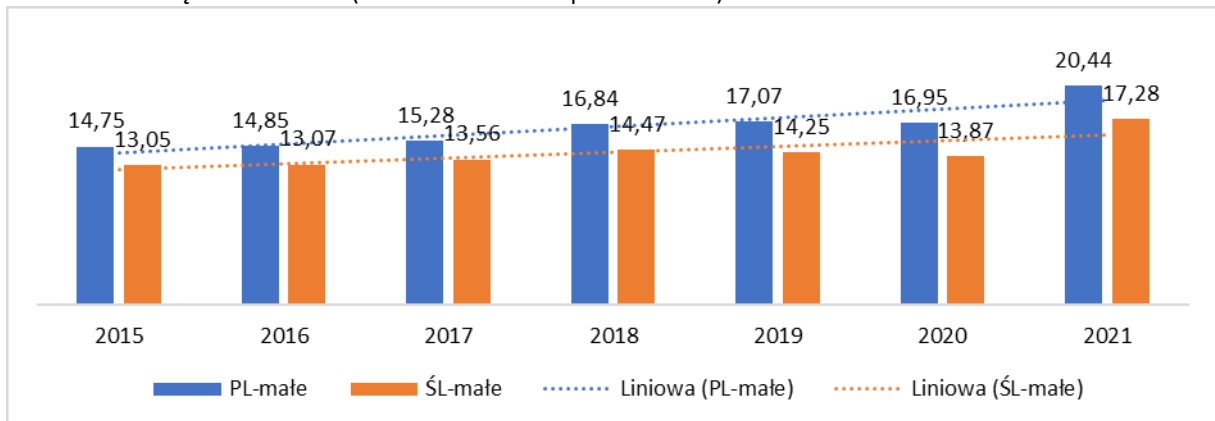
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 19. Przeciętny poziom przychodów ze sprzedaży na jedno przedsiębiorstwo (mln PLN)

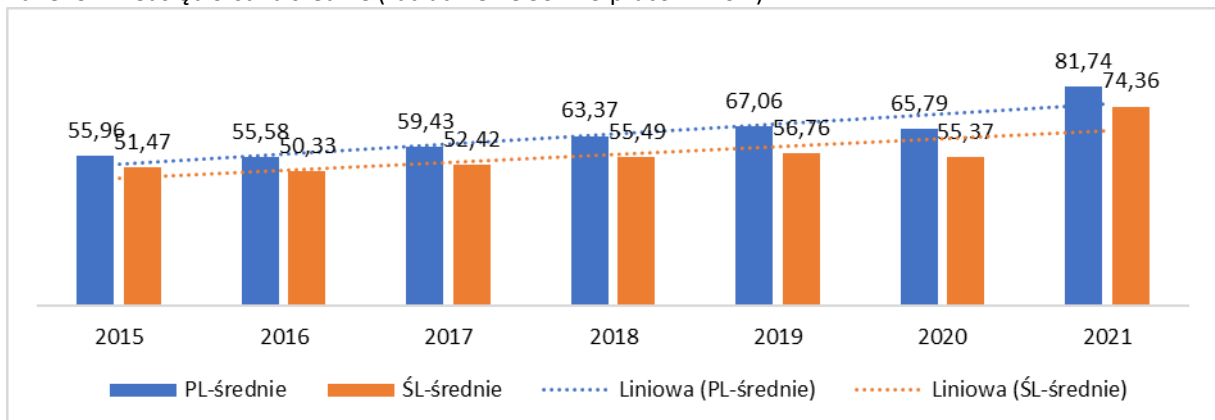
Panel A. Przedsiębiorstwa ogółem

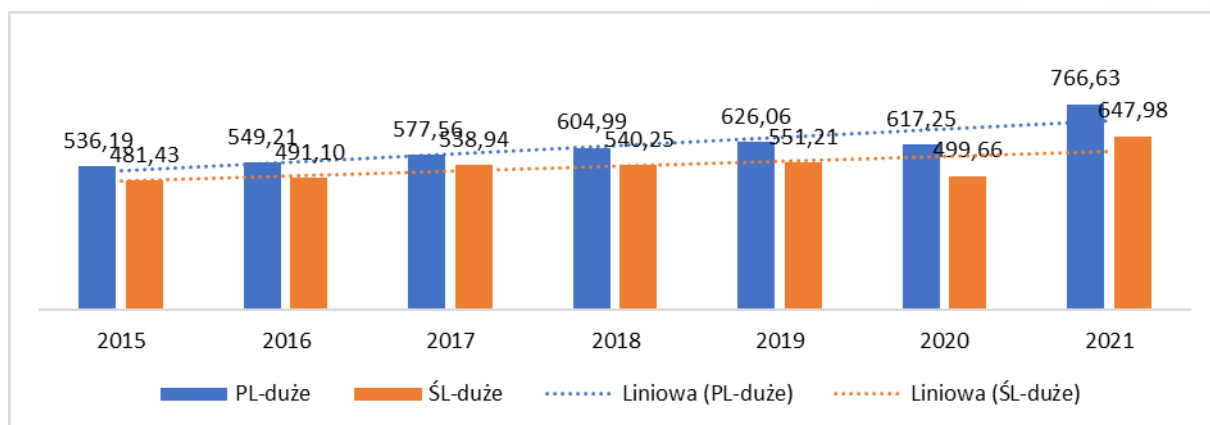
Panel B. Przedsiębiorstwa małe (zatrudnienie 10-49 pracowników)

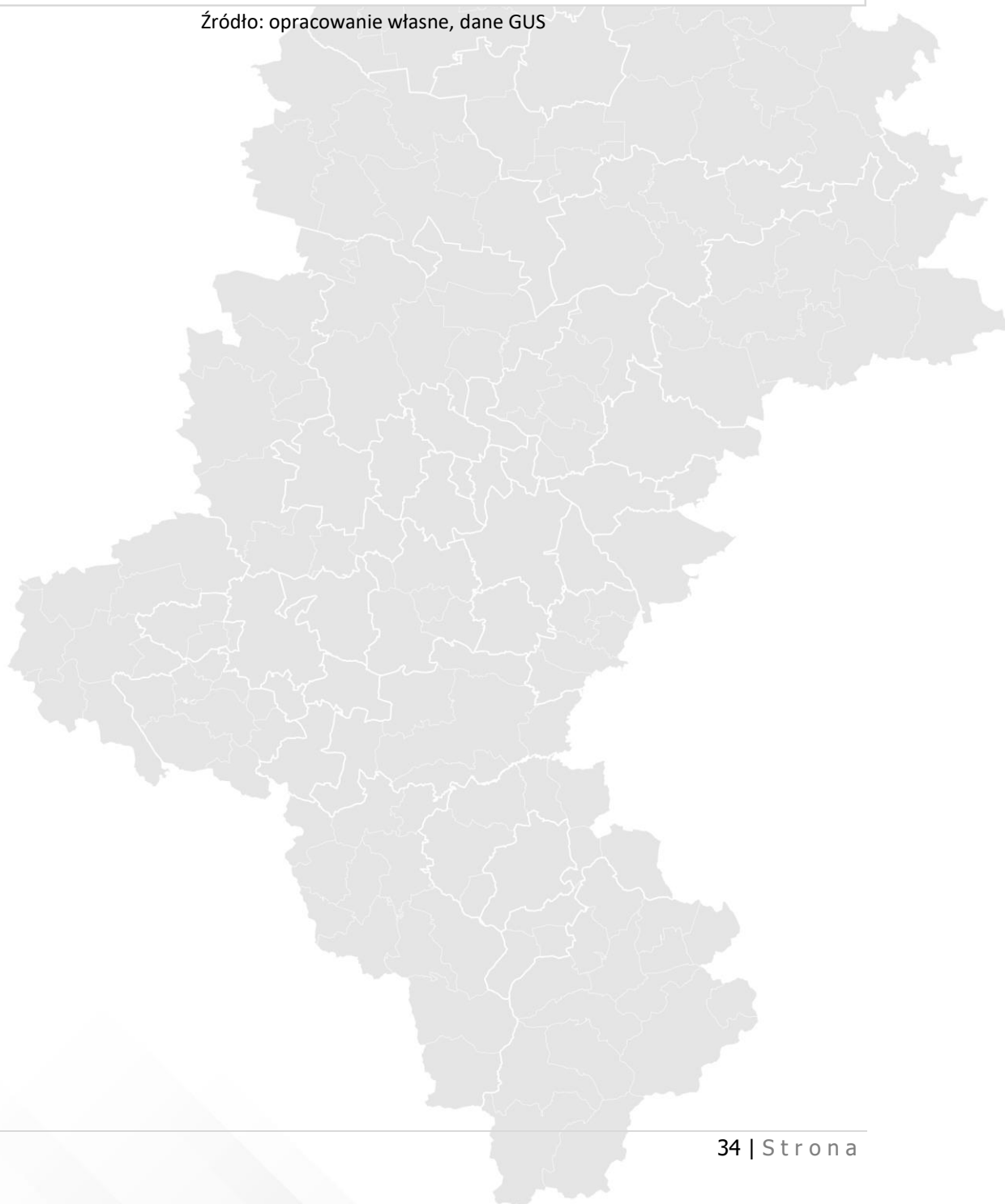
Panel C. Przedsiębiorstwa średnie (zatrudnienie 50-249 pracowników)

Panel D. Przedsiębiorstwa duże (zatrudnienie 250 i więcej pracowników)

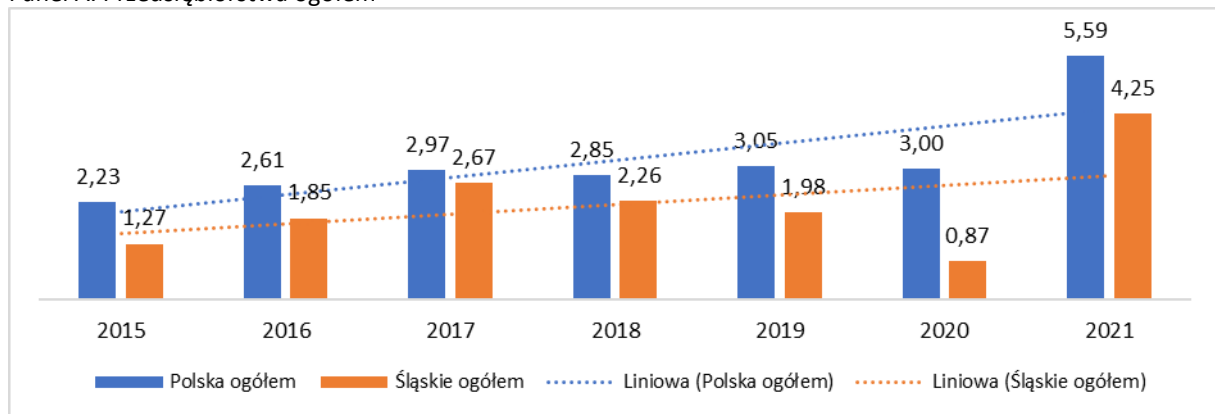

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

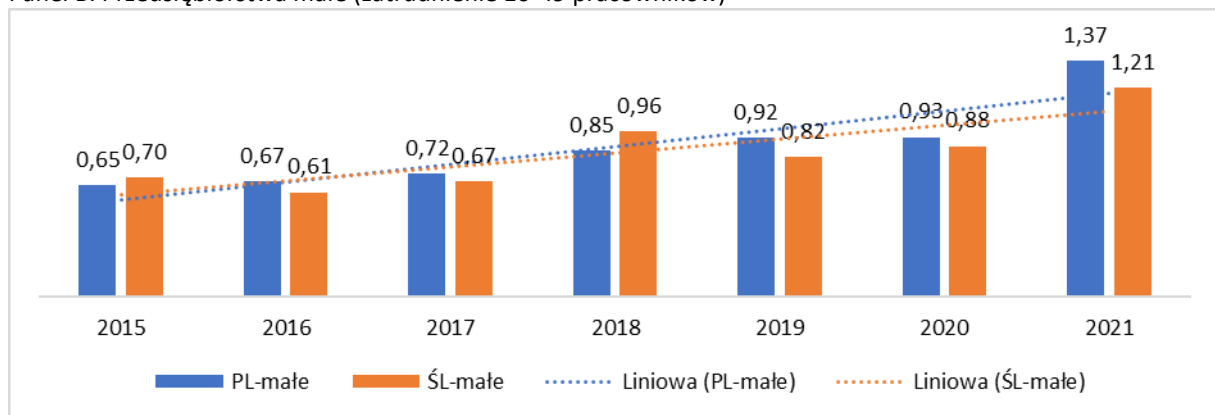

Rysunek 20. Przeciętny wynik finansowy netto na jedno przedsiębiorstwo (mln PLN)

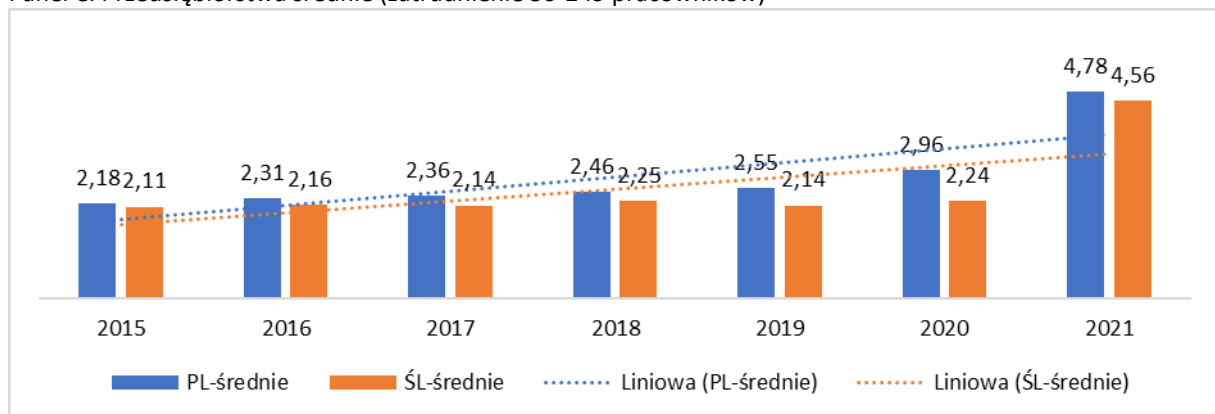
Panel A. Przedsiębiorstwa ogółem

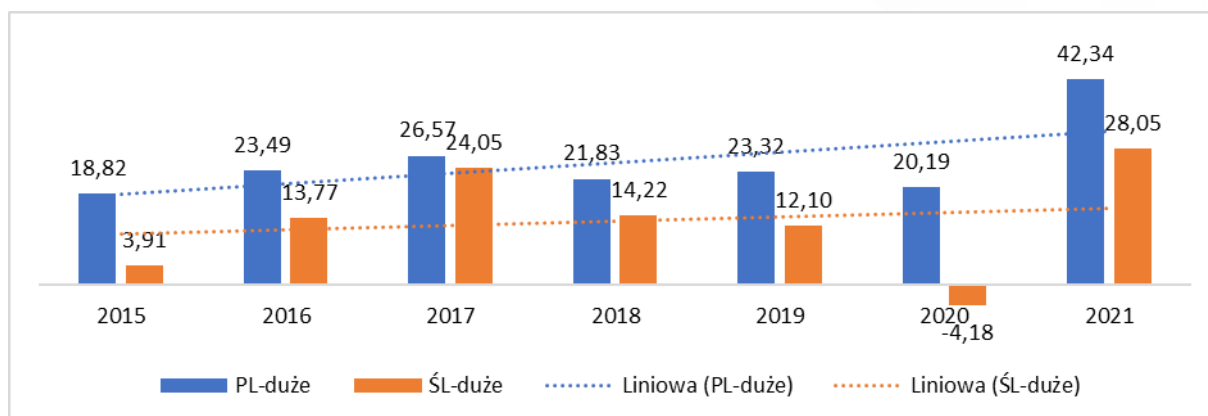
Panel B. Przedsiębiorstwa małe (zatrudnienie 10-49 pracowników)

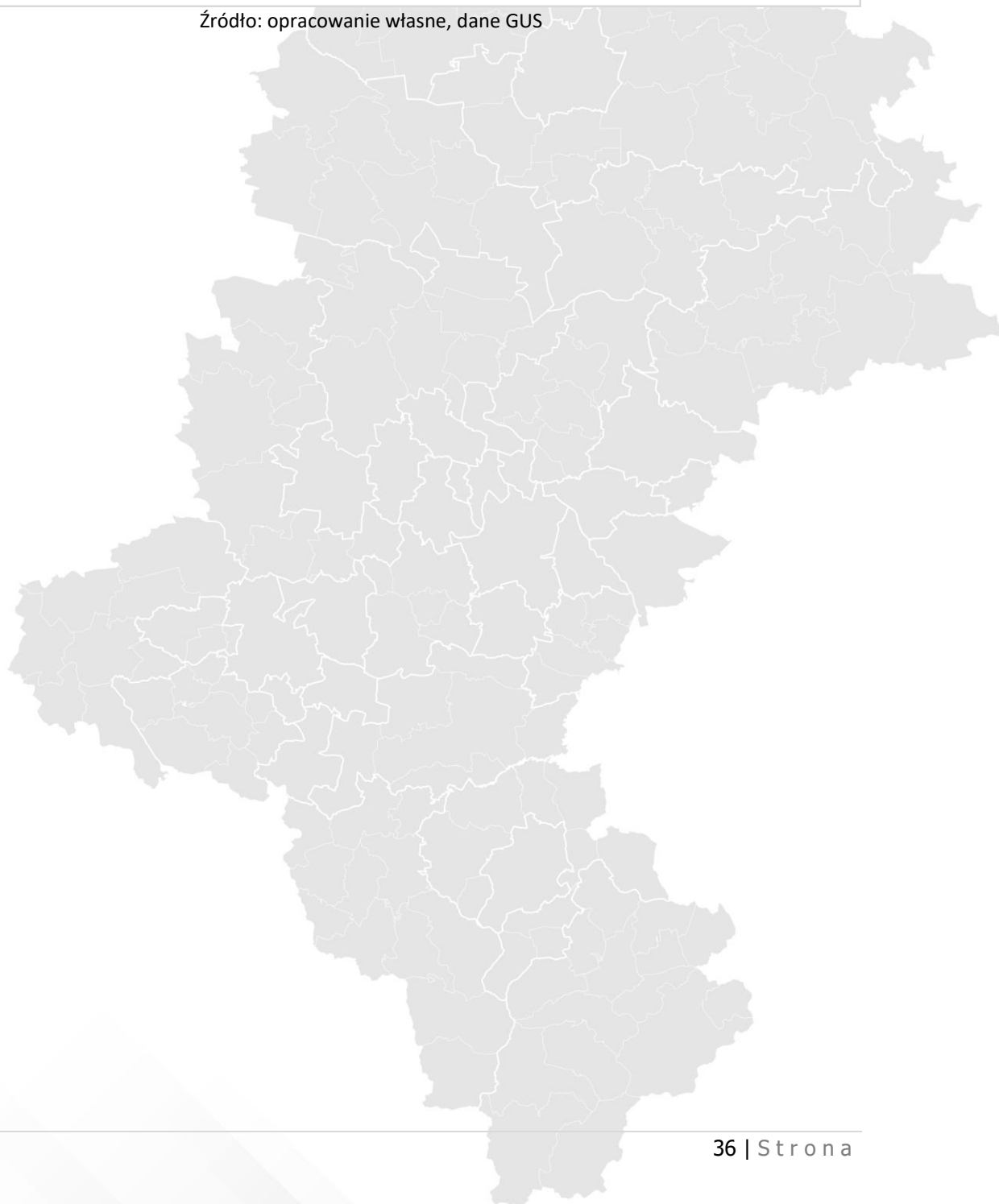
Panel C. Przedsiębiorstwa średnie (zatrudnienie 50-249 pracowników)

Panel D. Przedsiębiorstwa duże (zatrudnienie 250 i więcej pracowników)

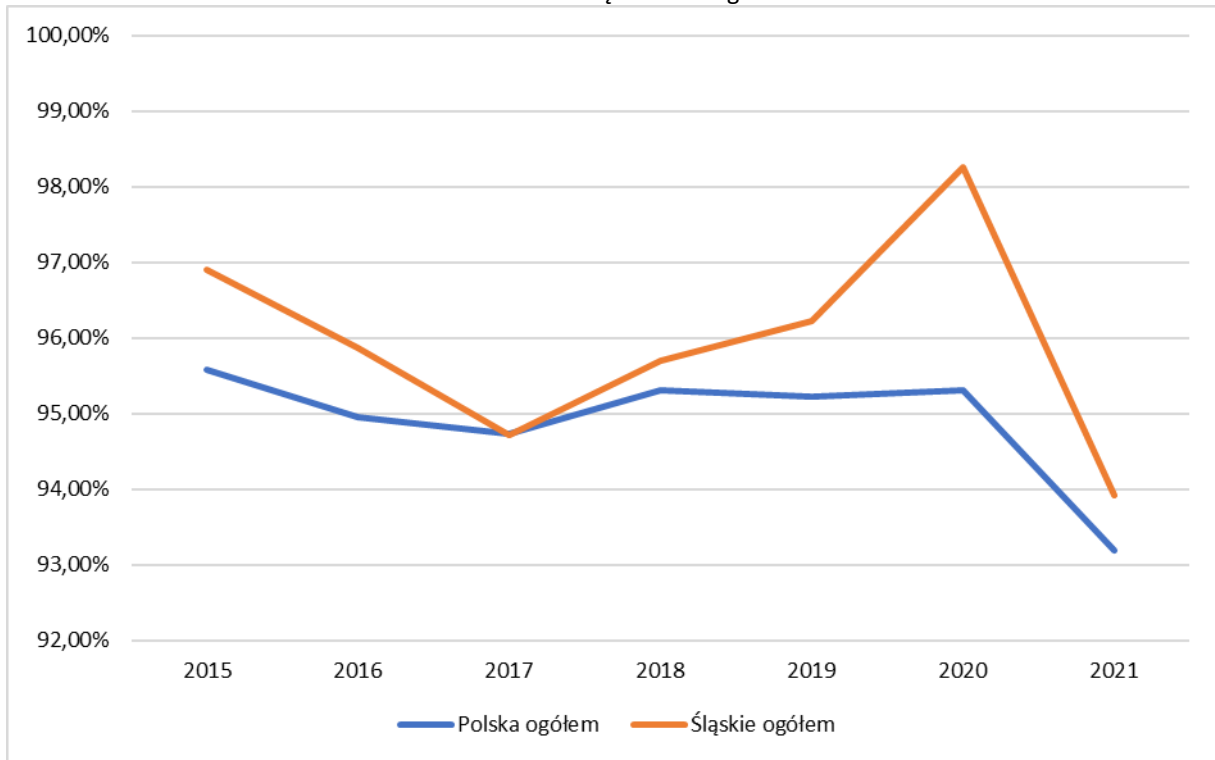

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

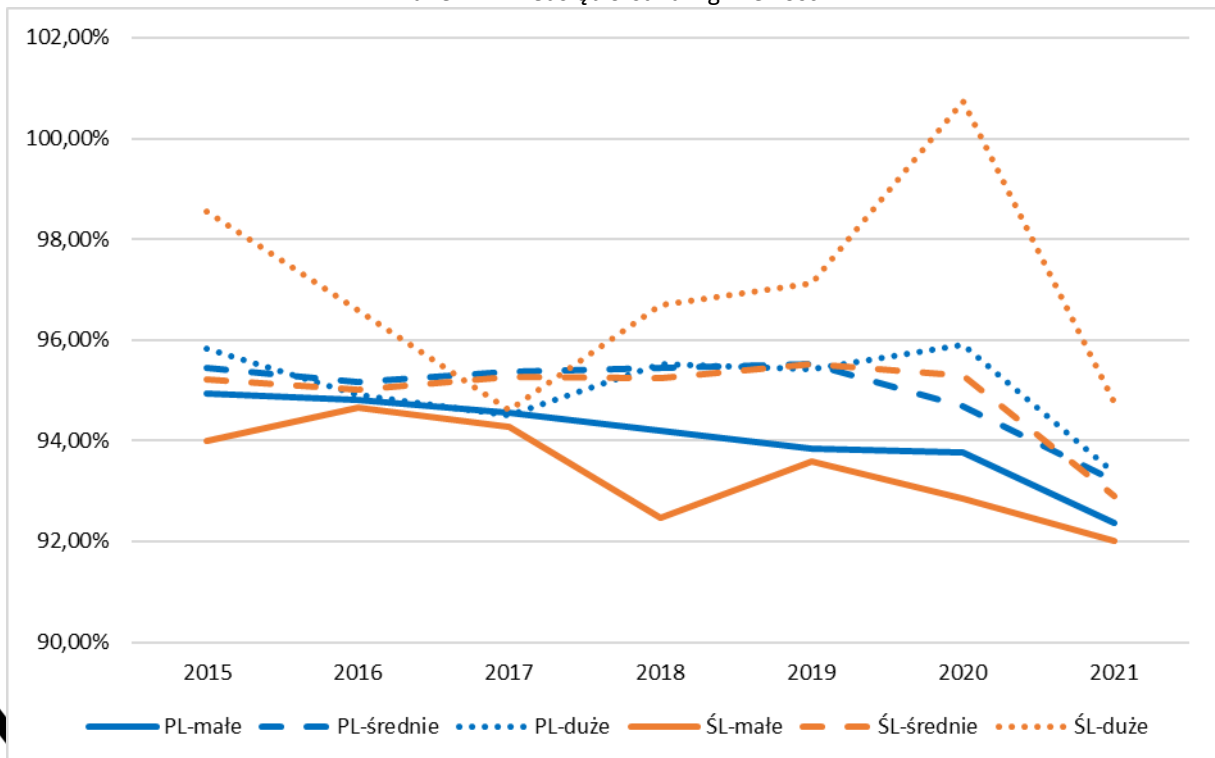

Rysunek 21. Wartości wskaźnika poziomu kosztów działalności

Panel A. Przedsiębiorstwa ogółem

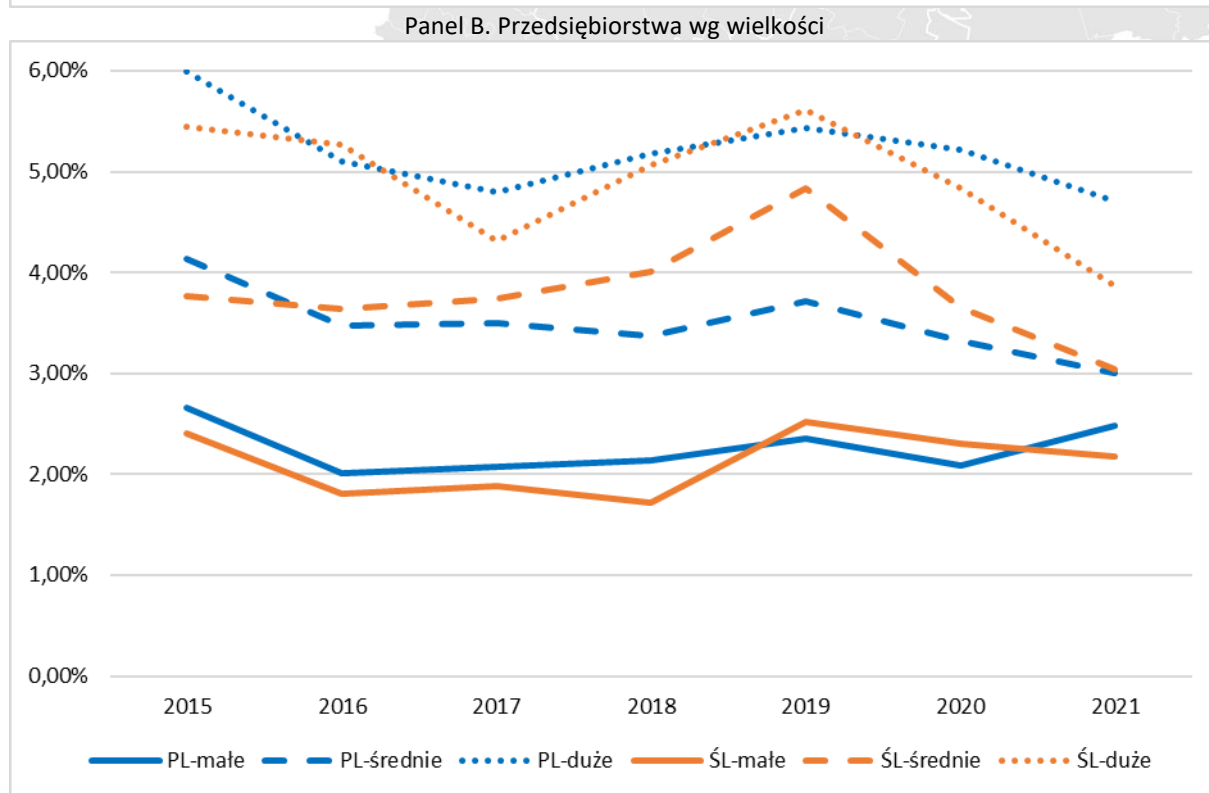
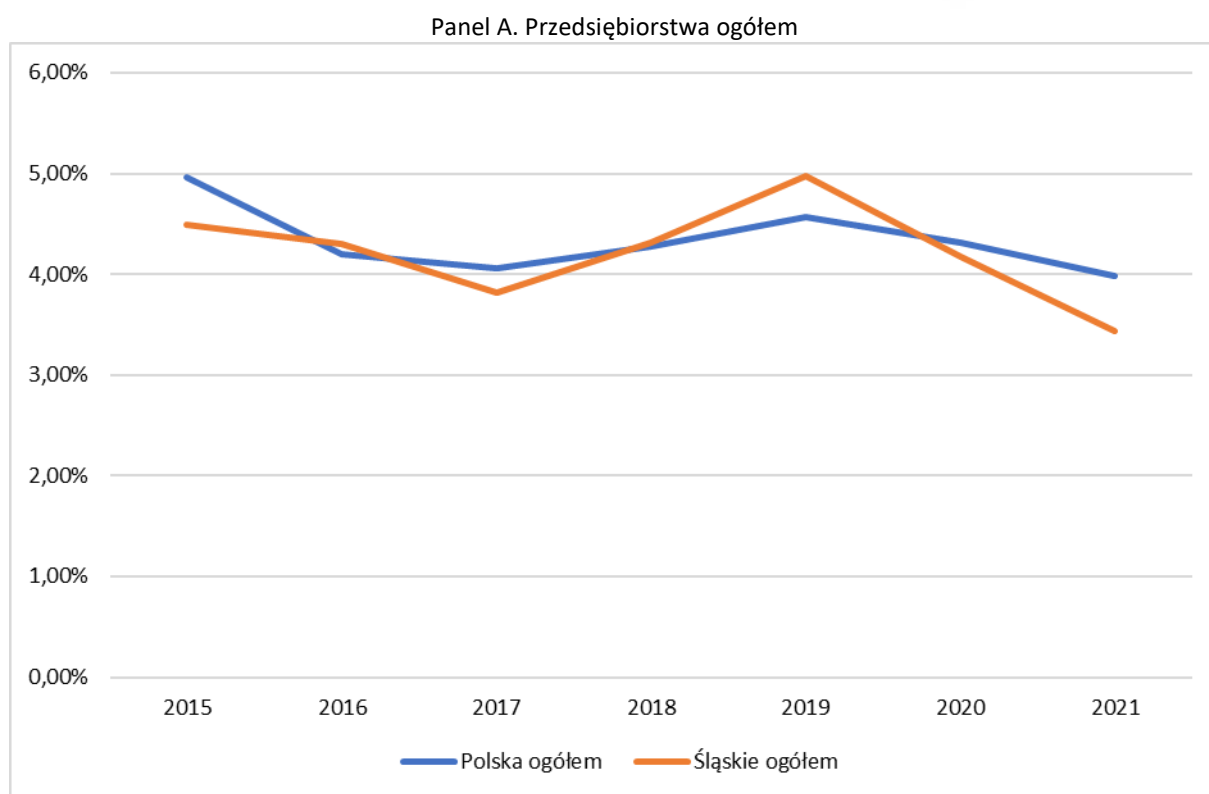

Panel B. Przedsiębiorstwa wg wielkości

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

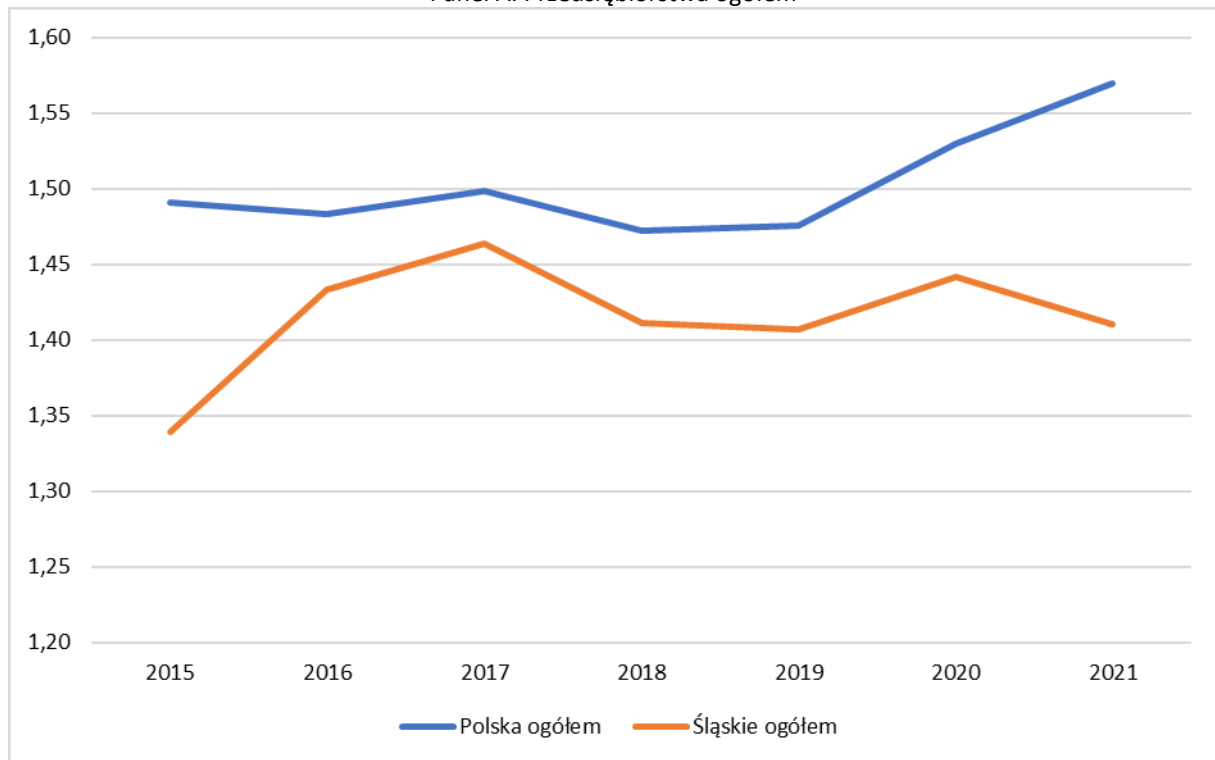
Rysunek 22. Nakłady inwestycyjne jako procent przychodów ogółem

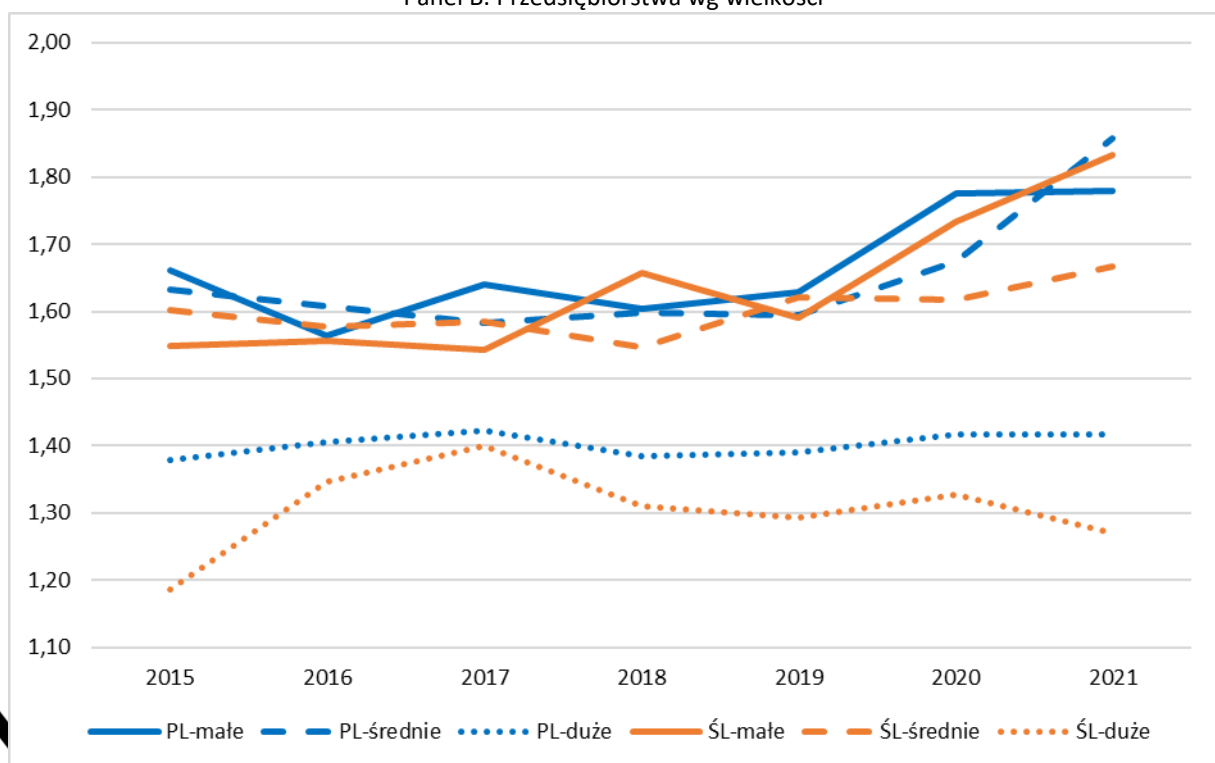
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 23. Wartości wskaźnika płynności bieżącej

Panel A. Przedsiębiorstwa ogółem

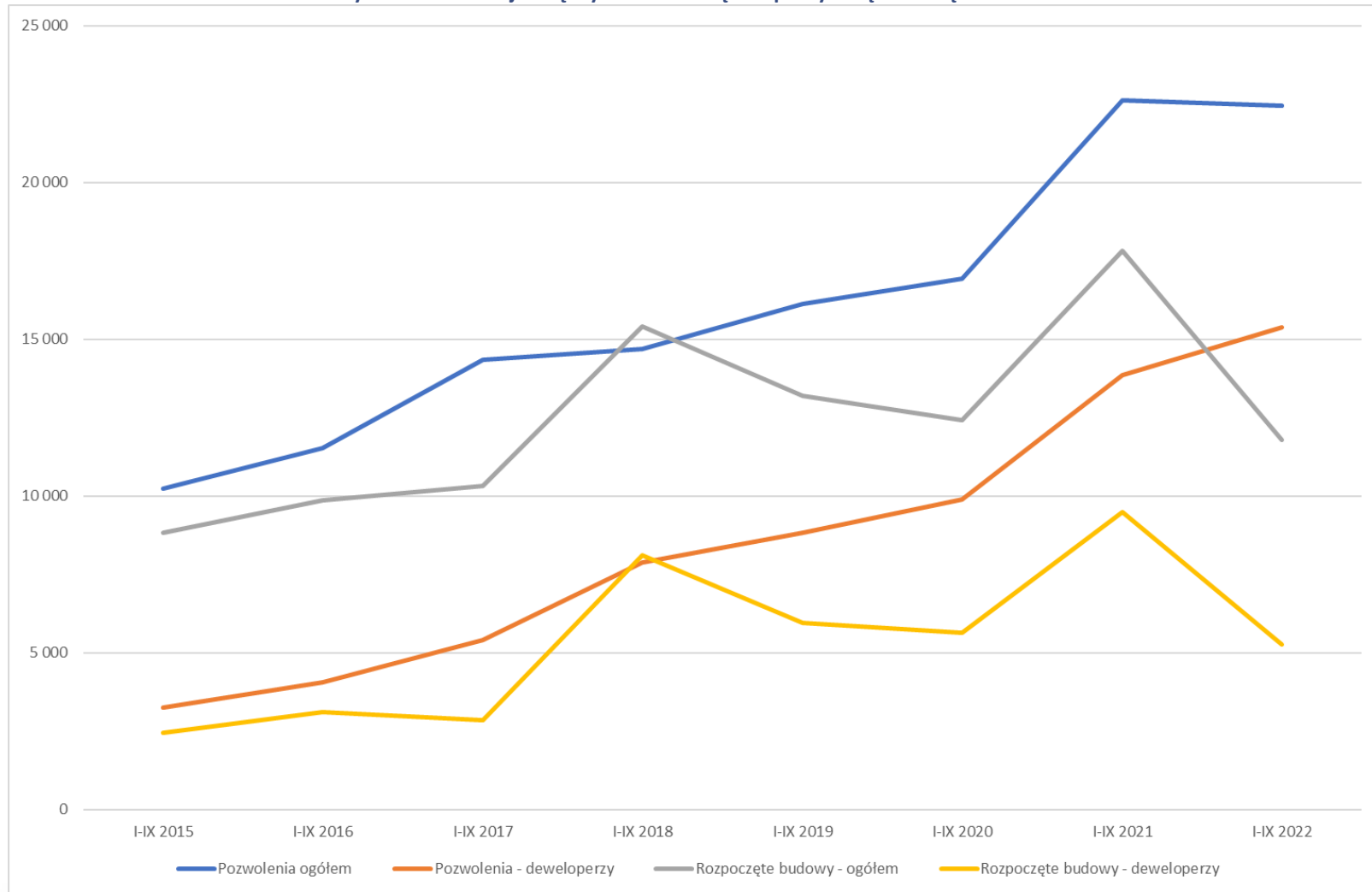

Panel B. Przedsiębiorstwa wg wielkości

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

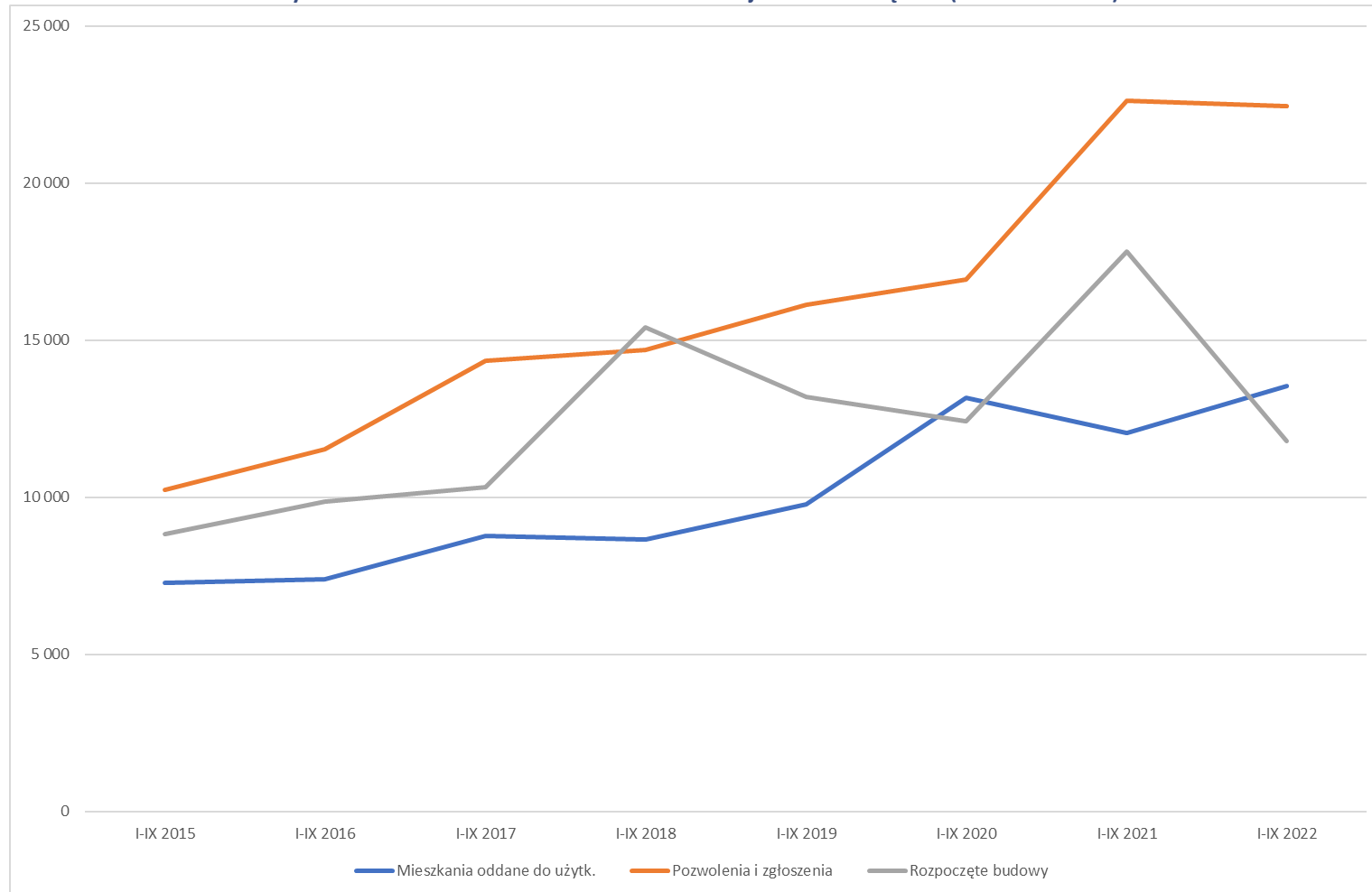
Rysunek 24. Relacja między deklarowaną i rozpoczętą budową mieszkań

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

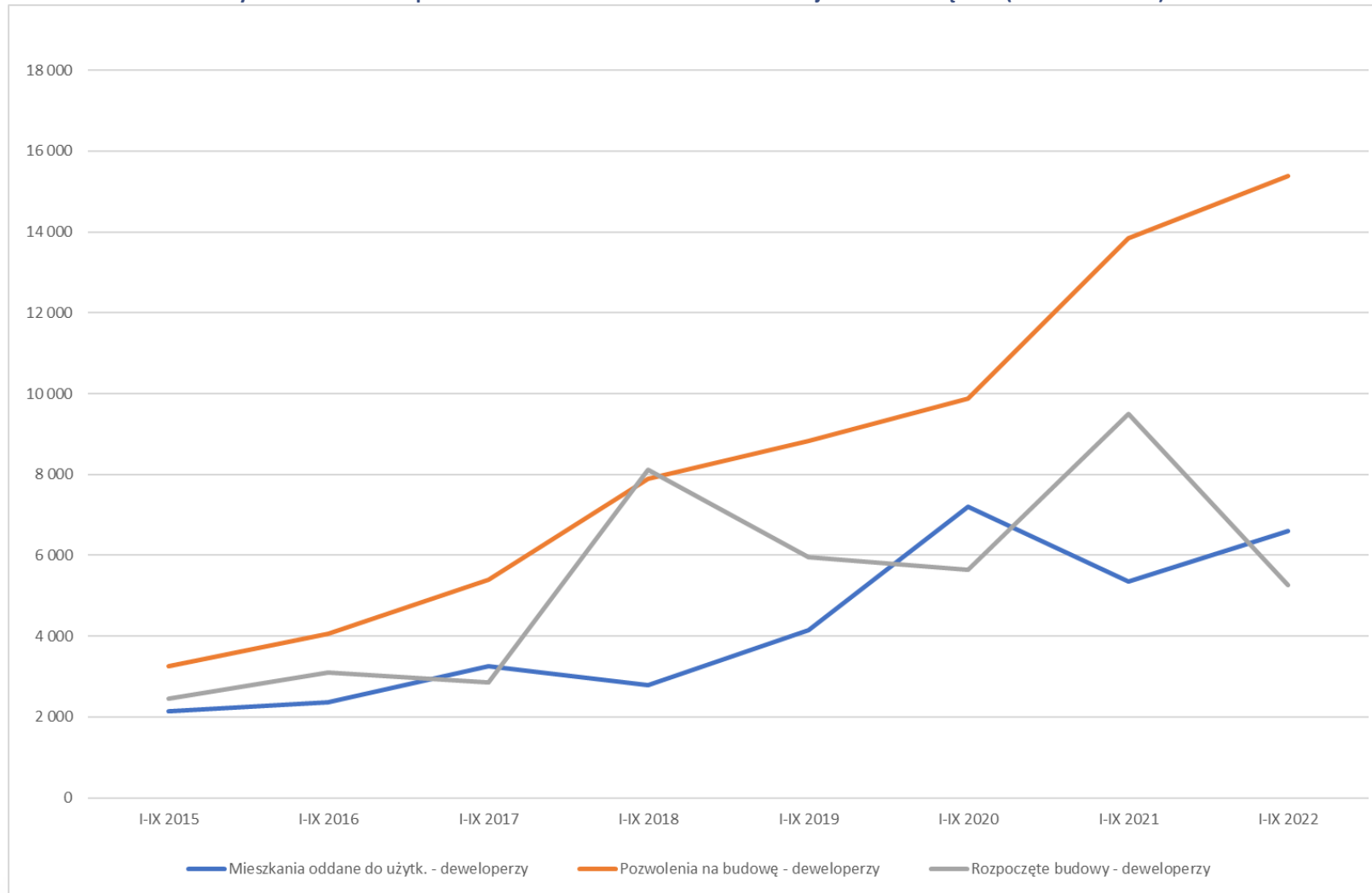

Rysunek 25. Budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim (liczba mieszkań)

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

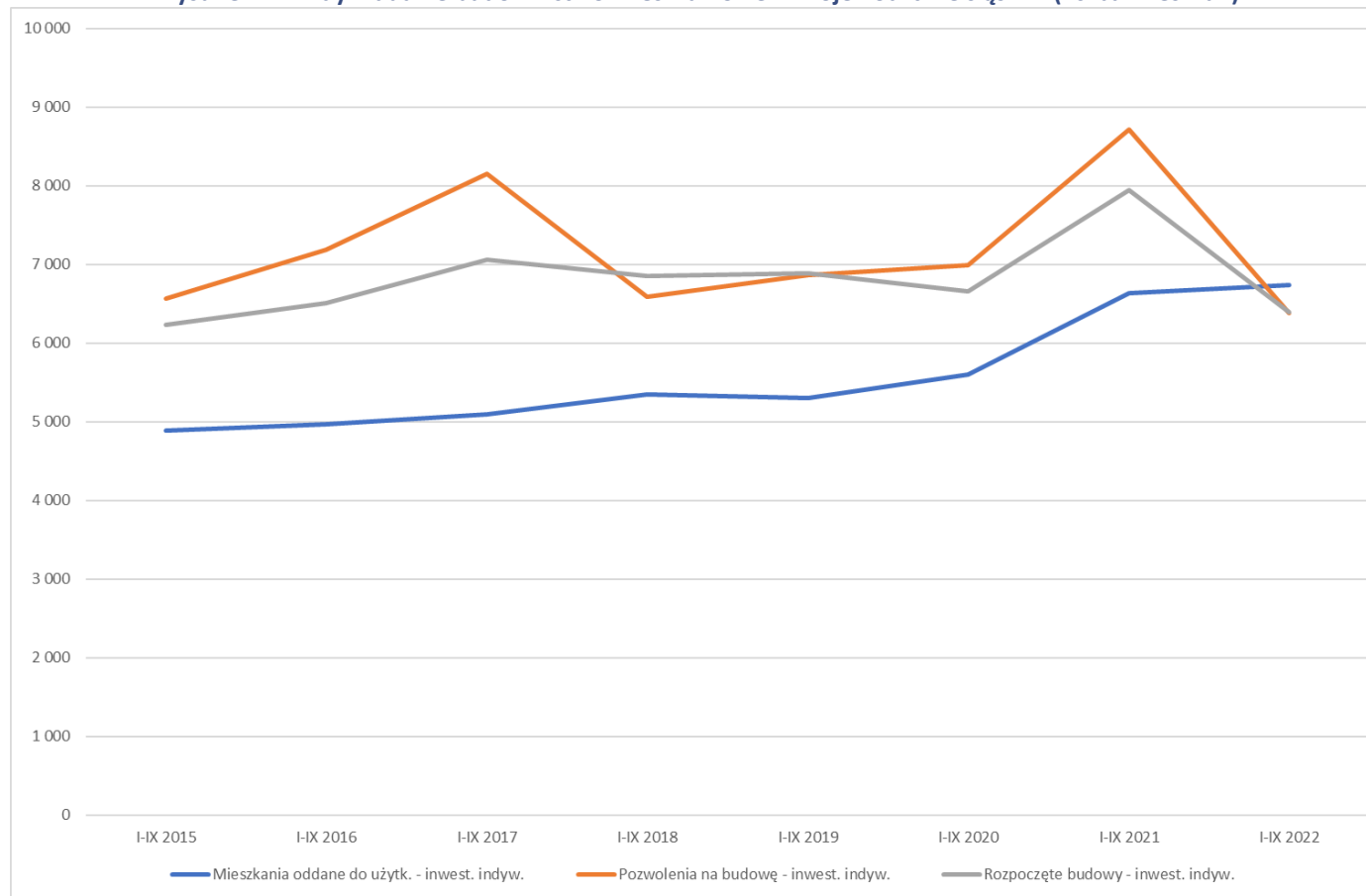
Rysunek 26. Deweloperskie budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim (liczba mieszkań)

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

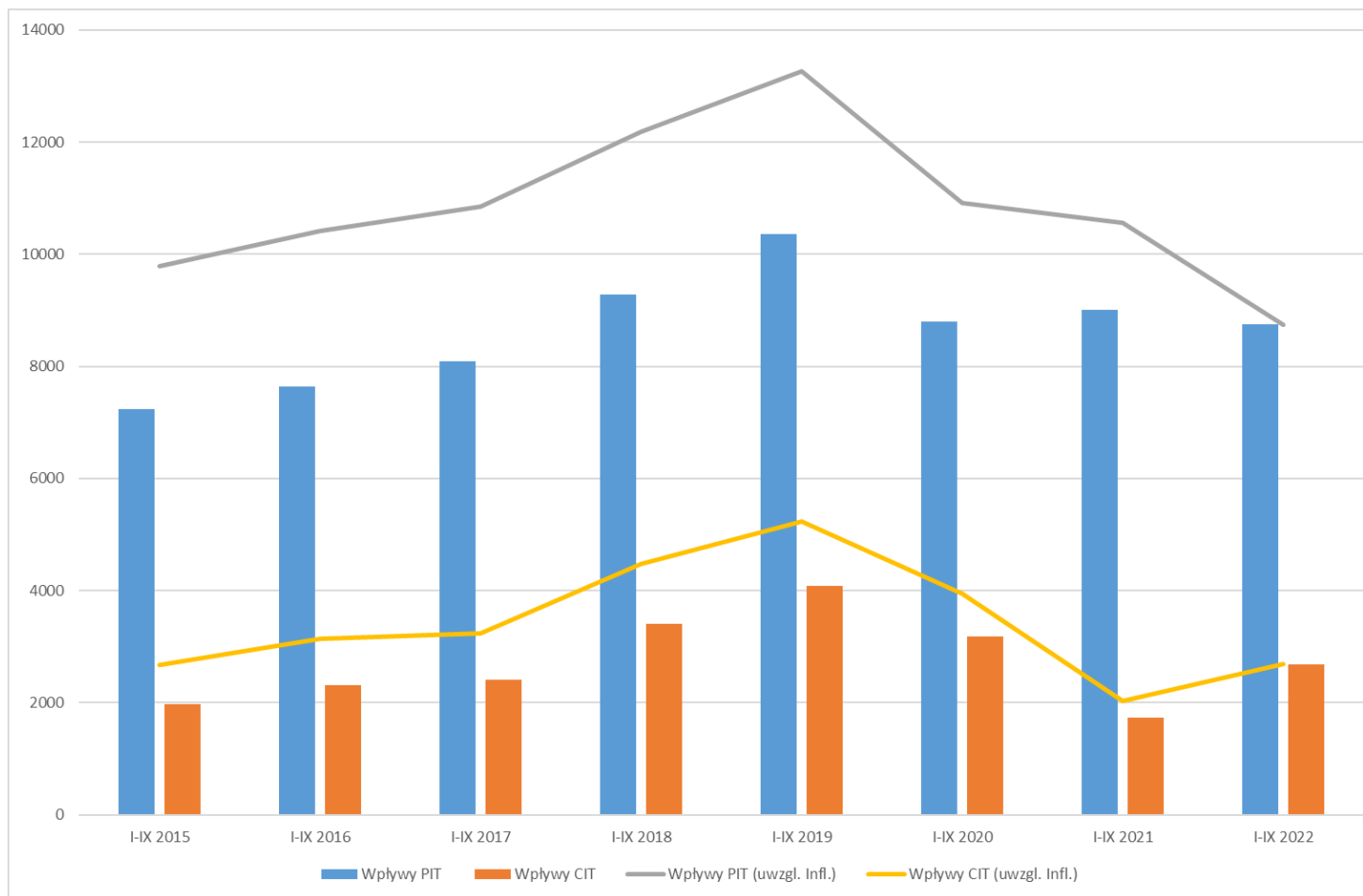

Rysunek 27. Indywidualne budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim (liczba mieszkań)

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Rysunek 28. Wpływy z podatku PIT i CIT z województwa śląskiego (mln zł)

Źródło: opracowanie własne, dane Ministerstwa Finansów

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego [%]	15
Rysunek 2. Stopa bezrobocia w powiatach województwa śląskiego (analiza r/r)	16
Rysunek 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa śląskiego (analiza 5-letnia)	17
Rysunek 4. Stopa napływu bezrobotnych rejestrowanych (%)	18
Rysunek 5. Stopa napływu bezrobotnych rejestrowanych w powiatach województwa śląskiego (analiza r/r)	19
Rysunek 6. Stopa napływu bezrobotnych rejestrowanych w powiatach województwa śląskiego (analiza 5-letnia)	20
Rysunek 7. Udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (IX-2022)	21
Rysunek 8. Dynamika zmian liczby firm w Polsce i województwie śląskim wg wielkości zatrudnienia	22
Rysunek 9. Dynamika zmian liczby pracowników w Polsce i województwie śląskim wg wielkości zatrudnienia	22
Rysunek 10. Struktura zatrudnienia wg liczby ubezpieczonych w sekcjach PKD	23
Rysunek 11. Struktura zatrudnienia wg liczby ubezpieczonych w sekcji C PKD w województwie śląskim	24
Rysunek 12. Miesięczna dynamika produkcji i sprzedaży w województwie śląskim (poprzedni miesiąc = 100)	25
Rysunek 13. Percepcja koniunktury wśród przedsiębiorców - przetwórstwo przemysłowe i budownictwo	27
Rysunek 14. Percepcja koniunktury wśród przedsiębiorców - handel	28
Rysunek 15. Percepcja koniunktury wśród przedsiębiorców - przedsiębiorstwa usługowe	29
Rysunek 16. Percepcja koniunktury wśród firm z województwa śląskiego (analiza r/r)	30
Rysunek 17. Percepcja koniunktury wśród firm z województwa śląskiego (analiza 5-letnia)	31
Rysunek 18. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw w województwie śląskim (mln zł)	32
Rysunek 19. Przeciętny poziom przychodów ze sprzedaży na jedno przedsiębiorstwo (mln PLN)	33
Rysunek 20. Przeciętny wynik finansowy netto na jedno przedsiębiorstwo (mln PLN)	35
Rysunek 21. Wartości wskaźnika poziomu kosztów działalności	37
Rysunek 22. Nakłady inwestycyjne jako procent przychodów ogółem	38
Rysunek 23. Wartości wskaźnika płynności bieżącej	39
Rysunek 24. Relacja między deklarowaną i rozpoczynaną budową mieszkań	40
Rysunek 25. Budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim (liczba mieszkań)	41
Rysunek 26. Deweloperskie budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim (liczba mieszkań)	42
Rysunek 27. Indywidualne budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim (liczba mieszkań)	43
Rysunek 28. Wpływy z podatku PIT i CIT z województwa śląskiego (mln zł)	44